

**Notulen van het verhandelde in de vergadering
van Provinciale Staten van Utrecht
gehouden op 11 juni 2009**

Bladwijzer

op de notulen van Provinciale Staten van Utrecht
Vergadering 11 juni 2009

RUIMTE, GROEN EN WATER

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 21 april 2009, dienst/sector PRO, nummer PS2009RGW11, inzake vaststelling ruimtelijk plan herinrichting vliegbasis Soesterberg.

Daartoe besloten
PS2009RGW11

Amendement A1, ingediend door de fractie van D66, inzake geen woningbouw in de ecologische hoofdstructuur.

Het amendement is verworpen.
Daartoe besloten

Amendement A2, ingediend door de fractie van de PvdD, inzake de bouw van 330 woningen en de voor recreatie benodigde gelden ten laste te brengen van de algemene middelen.

Het amendement is verworpen.
Daartoe besloten

Motie M1, ingediend door de fracties van D66, CDA, ChristenUnie, PvdD, VVD, GroenLinks en SP, inzake de nationale databank flora en fauna Soesterberg.

De motie is aanvaard.
Daartoe besloten

Presentielijst vergadering 11 juni 2009

Voorzitter: R.C. Robbertsen, commissaris van de Koningin
Griffier: L.C.A.W. Graafhuis

mevr. drs. F.M. Alsem, Harmelen
E.R.M. Balemans, Utrecht
dr. F.H. Barneveld Binkhuysen, Soest
mevr. drs. C.G.M. van Benthem, Montfoort
F. Bersch, Utrecht
mevr. drs. U.P. Blom, Driebergen
mevr. drs. W.A. Bodewitz, Vleuten
drs. W.J. Bos, Oud Zuilen
mr. J.M. Buiting, Utrecht
mevr L.C. Dekkers-Raadsen, Harmelen
mevr. K. Derks-Wolthuizen, Utrecht
mevr. drs. R.K. Dik-Faber, Veenendaal
mevr. P. Doornbal-van der Vlist, Lopik
drs. P.W. Duquesnoy, Zeist
C.J.J. van Ee, IJsselstein
J. Fastl, Utrecht
mevr. mr. K.J. Fokker, Driebergen
mevr. drs. N.M. van Gemert, Utrecht
mevr. drs. J.M. de Heer-Verheij, Veenendaal
mr. P. Kelder, Driebergen-Rijsenburg
H.R.A.L. Klein Kranenburg, Hagestein
J.F.M. Kloppenborg, Utrecht
J. Konijnenbelt, Leusden
C.J. van Kranenburg MA, Driebergen
mevr. D. Lamers-Tiecken, Nieuwegein
J.W.R van Lunteren, Hoogland
ing. Y.S. Lutfula, Utrecht
ir. R.J. Martens, Utrecht
mevr. H. Nap, Veenendaal
drs. L.W. Nooteboom, Veenendaal
drs. B. Nugteren, Utrecht
mevr. A.M.A. Pennarts-Pouw, Montfoort
drs. T.G.P.M. Ruijs, Zeist
P. Seldenrijk, Eemnes
mevr. Y. Smit, Maarssen
ir. M. Snyders, Baarn
mevr. drs. R.C.M. Stadhouders, Bilthoven
mevr. ir. A.A. Swets, Utrecht
mevr. drs. J.C.M. Versteeg, Utrecht
drs. R.E. de Vries, Hollandsche Rading
mevr. drs. H.D.I. Walta-Auf'm Keller, Veenendaal
ir. B.A. Witteman, Kockengen

Afwezig:

dr. R. Bisschop, Veenendaal
mevr. N.P.B. van 't Hooft, Amersfoort
ing. D. Kilić, IJsselstein
P.C. Pollmann, Doorn
G.J. van der Werff, Hoogland

Leden van Gedeputeerde Staten

J. Binnekamp, IJsselstein

mr. J.H. Ekkers, Vianen

mevr. M. Haak-Griffioen, Woerden

drs. W.M. de Jong, Houten

drs. R.W. Krol, Soest

mevr. A.H. Raven BA, Utrecht

Opening.

De VOORZITTER: Staten van Utrecht, ik open deze extra vergadering. Ik heet u allen hartelijk welkom, ook de leden van het college, de ambtelijke vertegenwoordigers en de belangstellenden op de publieke tribune.

Wij behandelen vanavond slechts één agendapunt. Dat is niet zomaar een agendapunt, want als we dit voorstel hebben vastgesteld, hebben we een mooie historische avond beleefd, waarin we een belangrijke stap hebben gezet.

Bericht van verhindering is ontvangen van mevrouw Van 't Hooft en de heren Kiliç, Pollmann, Van der Werff.

Vaststellen agenda.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stellen Provinciale Staten de agenda ongewijzigd vast.

Ingekomen stukken.

De VOORZITTER: Er zijn geen ingekomen stukken.

Ruimtelijk plan herinrichting vliegbasis Soesterberg.

Mevrouw SWETS (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Vanavond zijn wij hier bijeen voor een prachtig besluit, namelijk het vaststellen van het ruimtelijk plan voor de herinrichting van de vliegbasis Soesterberg. Deze vliegbasis is uniek door de schaal van het gebied, de betekenis en de historie van de plek en de ligging in het hart van de Utrechtse Heuvelrug. Ongeveer een jaar geleden, op 23 juni 2008, bespraken wij het concept van het ruimtelijk plan. Daarvoor was toen al veel waardering van allerlei partijen en instanties. Er waren echter ook optimalisatiemogelijkheden. Die zijn het afgelopen jaar uitgewerkt. Vandaag ligt dan het definitieve ruimtelijke plan voor bij ons in de Staten en tevens in de raad van Zeist en Soest. Een prachtig moment en de eerste van drie bijzondere dagen: vanavond dus een hopelijk positieve besluitvorming, morgen de juridische levering van de gronden en zaterdag het overdrachtsfeest op de vliegbasis.

Zoals gezegd komt dit ruimtelijk plan bepaald niet uit de lucht vallen; er is een gedegen proces aan voorafgegaan, met als belangrijk moment vorig jaar juni de vaststelling van het concept-ruimtelijk plan in de Staten. Daarom zal ik vanavond mijn inbreng van toen langslopen, om te bepalen of er gehoor is gegeven aan onze wensen van toen. Dat doe ik volgens een indeling in vijven, die ik wederom aanduid met A, B, C, D en E: Allure, Bouwstenen, Centen, Draagvlak, En hoe nu verder.

Allereerst de A van Allure, ofwel kwaliteit. Het CDA vond en vindt de kwaliteit belangrijk. Wij zijn verheugd dat het ruimtelijk plan een goede ruimtelijke kwaliteit heeft. We hebben een unieke kans met dit gebied. Via de beleving van de openheid, de ecologische corridors, de unieke natuurkwaliteiten, de wijze waarop de recreatieve functie wordt ingevuld, de woningbouw op een locatie waar deze goed inpasbaar is, een mooie overgang naar het dorp Soesterberg en een aansprekend defensiemuseum en informatiecentrum. Zoals ik vorig jaar al gezegd heb, heeft het opnieuw inrichten van zo een groot en prachtig gebied veel mogelijkheden en ligt er daarmee natuurlijk ook een grote verantwoordelijkheid; je kunt het maar één keer doen, en dan wel graag goed.

Onze indruk is dat we met het nu voorliggende ruimtelijk plan op een kwalitatief goede manier bezig zijn. Het CDA vond en vindt het vanzelfsprekend dat er een goede aansluiting is op het masterplan voor de herontwikkeling van de kern Soesterberg en het bedrijventerrein Soesterberg-Noord. Gelukkig is deze aansluiting er op een degelijke wijze, zodat er één integrale ontwikkeling van het gebied plaatsvindt. Natuurlijk is het van belang deze relatie in het oog te blijven houden.

Vorig jaar heb ik bij de B een aantal bouwstenen uit het plan benoemd die het CDA belangrijk vond. Het is verheugend te constateren dat deze bouwstenen zijn verwerkt in het uiteindelijke plan. Niet alleen de onze, maar ook die van anderen. Het ruimtelijk plan is op diverse punten aangepast en verbeterd ten opzichte van het concept. Er is duidelijk veel gedaan met de inbreng vanuit de samenleving, de raden en de Staten. Zo is bijvoorbeeld de zonering van het gebied versterkt, zodat recreatie en natuur elkaar niet in de weg zitten en er voldoende rustgebieden zijn. Bij de recreatieve functies is nadrukkelijk gelet op het scheiden van rust en drukte en afscheiding van de meest waardevolle gebieden. Het gebruik van de shelters is gelukkig beperkt. Daardoor is ook de tunnel niet meer nodig. De locaties van de woningbouw zijn geoptimaliseerd: de concentratie aan de zuidkant is afgescheiden van de ecologisch kwetsbare gebieden, sluit aan op bestaande bebouwing en zorgt voor een mooie dorpsrand van het dorp Soesterberg. De EHS-saldobenadering blijft ingewikkeld, ook na de informatieavond. Het is in elk geval duidelijk dat er op een zeer gedegen wijze invulling aan is gegeven, waarbij ook LNV betrokken was en de toegepaste methodiek is goedgekeurd. Het saldo is positief. Zowel kwalitatief als kwantitatief gaat de natuur er straks op vooruit: er ontstaat meer natuur, er ontstaan grotere aaneengesloten natuurgebieden en de kwaliteit wordt nog beter.

Vorig jaar hebben wij onder meer aandacht gevraagd voor de duurzaamheidsinitiatieven die zijn ingebracht. Het is goed te zien dat wordt gestreefd naar een duurzame herontwikkeling van de vliegbasis. Dat kent verschillende vormen. Zo verloopt het traject van de inrichting duurzaam en dus volgen de beoogde veranderingen in de natuur een eigen tijdsfad. Ook wordt gedacht aan een sluitende kringloop van materialen, water en energie. Hergebruik van puin en sloopafval zijn hierbij belangrijk, evenals duurzaam en zo mogelijk energiepositief bouwen. Wellicht kunnen enkele genoemde duurzame initiatieven een plek krijgen bij de concretisering van de plannen.

Ik kom bij de C van Centen. Het concept-ruimtelijk plan sloot met een tekort van € 7.000.000. Voor het CDA was het helder dat dit niet zo kon blijven. De gedeputeerde kreeg de opdracht van de Staten te zorgen voor een financieel sluitend ruimtelijk plan. De fractie is tevreden dat dit is gelukt. De financiële onderbouwing, die bij het concept nog grofmazig was, is inmiddels veel gedetailleerder opgesteld en bevat diverse knoppen waaraan gedraaid kan worden ingeval van tegenvallers of meevallers. Dat is ook nodig, want tijdens de vervolgstappen dienen kosten en baten met elkaar in evenwicht te blijven. Een fasering van de kosten in de tijd, te beginnen met de kosten die je minimaal moet maken tot er zekerheid is dat je ook opbrengsten krijgt, lijkt ons een goede manier om hier zicht op te houden. Het blijft belangrijk om, zonder verlies van kwaliteit, de kosten te beperken door niet alles te slopen, de huidige kwaliteiten van het landschap te benutten en de natuur zoveel mogelijk de tijd te geven. Een fasering is ook in dit opzicht gunstig. Wij zijn blij dat de gedeputeerde zich terdege bewust is van de financiële risico's bij de uitvoering. Dat geeft onze fractie het vertrouwen dat ook bij de uitvoering van het plan, het geheel financieel sluitend zal blijven.

Dan kom ik bij de D van Draagvlak. Dat is voor het CDA van wezenlijk belang. Zowel bij het concept als bij het definitieve ruimtelijk plan is er een inspraakronde geweest: schriftelijk en met een hooravond. Velen hebben hiervan gebruik gemaakt. Dat heeft onder meer geleid tot een omvangrijke lijst met initiatieven. De vliegbasis gaat duidelijk velen aan het hart. Hoewel je nooit iedereen helemaal tevreden kunt stellen, is te merken dat er veel draagvlak en waardering is voor het ruimtelijk plan. Wij zijn tevreden met de wijze waarop de inspraakreacties zijn verwerkt. Zoals ik al zei: er is duidelijk veel gedaan met de inbreng vanuit de samenleving. Dat hoort ook zo. Wij vragen de gedeputeerde de ingediende initiatieven die op een goede manier ingepast kunnen worden in het ruimtelijk plan bij de vervolgstappen te betrekken.

Ten slotte de E: En hoe nu verder? Het CDA stemt vanavond van harte in met het ruimtelijk plan voor de vliegbasis Soesterberg. Wij zijn van mening dat dit plan een prima basis biedt voor de herinrichting van de vliegbasis, met een goed evenwicht tussen natuur, recreatie, woningbouw en cultuurhistorie. Wij complimenteren de gedeputeerde, de projectleider en het enthousiaste team daaromheen met dit prachtige plan en het gedegen proces om tot hier te komen. Wij hopen dat de Staten en de raden van Soest en Zeist vanavond instemmen met dit plan, zodat we verder kunnen gaan met de inrichting van het gebied. Daar gaat het uiteindelijk om. We hebben al een behoorlijk traject achter ons om tot dit

ruimtelijk plan te komen, maar feitelijk gaat het na deze drie dagen van besluitvorming, juridische levering en feest pas echt beginnen via een uitvoeringstraject met onder meer een uitvoeringsorganisatie, structuurvisie en beheersplan. Wij zien graag uit naar deze vervolgstappen en verzoeken de gedeputeerde de Staten regelmatig op de hoogte te houden van de ontwikkelingen en ons vanzelfsprekend te raadplegen op de daartoe geëigende momenten.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Vanavond nemen wij mogelijk een historisch besluit over een historisch gebied: de vliegbasis Soesterberg. Als je terugkijkt in de geschiedenis zie je dat de vliegbasis Soesterberg het eerste militaire vliegveld in Nederland was, het oudste vliegveld in Europa en het op een na oudste vliegveld in de wereld. Als je dan nagaat dat het ook de bakermat is geweest van de Koninklijke Luchtmacht, dan is daar veel gebeurd. De Amerikanen hebben er van 1954 tot 1994 gezeten. Na de val van de Muur zijn de Amerikanen vertrokken. Vanavond staan we weer op zo'n moment, een moment dat de geschiedenis veranderd is en dat we naar de toekomst kijken. In 1913 tekende Hare Majesteit Koningin Wilhelmina het besluit tot de oprichting van de luchtfdeling, de voorloper van de luchtmacht. Nu staan wij op het punt om definitief de handtekening te zetten onder wat straks van ons en van de samenleving is.

Dit alles doet mij denken aan een luchtmachtofficier die ik vorige week sprak en nog gediend heeft op de vliegbasis. Hij vertelde dat hij met enige weemoed terugkeek op het feit dat er nu een eind komt aan een rijke en langdurige historie. Ik heb toen gezegd dat er geen einde komt aan die rijke historie, er komt slechts een einde aan een rijke militaire historie. Wij staan vandaag aan de vooravond van het begin van een nieuwe historie die we met z'n allen kunnen schrijven voor de vliegbasis Soesterberg. Het unieke dat heden, verleden en toekomst met elkaar verbindt is dat zij altijd ten dienste hebben gestaan van de samenleving: eerst voor de militairen uit een oogpunt van veiligheid en nu voor de mensen met de openstelling van dit grote gebied voor de hele samenleving in de zin van natuur, recreatie en woningbouw. Dat vindt de fractie pure winst en een goede ontwikkeling.

Ik kom bij het ruimtelijk plan. De VVD heeft vanaf het begin positief gestaan tegenover de aankoop van een deel van de luchtmachtbasis. Wij hebben ook positief gestaan tegenover de uitgangspunten voor de herinrichting: natuur, recreatie, maar ook woningbouw. Daarbij heeft de fractie steeds benadrukt dat alle mooie plannen realistisch en haalbaar moeten zijn of, zoals ik het toen verwoord heb: budgettair neutraal. Met het definitieve plan zoals dat door GS is gepresenteerd is voldaan aan die vereiste van de VVD en de Staten. Ik weet dat anderen daarover soms anders denken, maar ik ben op dit moment een tevreden man. Dat wil ik graag blijven in de toekomst.

Het ruimtelijk plan kent een goede verdeling van natuur, recreatie en wonen. Zo wordt er ook aan de EHS-saldobenadering voldaan en is er een mooie toekomst weggelegd voor de flora en fauna in dit gebied. Dat is deels unieke flora en fauna. De VVD vindt het belangrijk om daarmee goed om te gaan. Daarnaast biedt het plan goede mogelijkheden om te genieten van de natuur en er iets van te leren. Vooral het bezoekerscentrum is een van de belangrijke pijlers in dit plan, omdat daarmee educatieve doeleinden en informatieve doeleinden worden gediend en verband wordt gelegd tussen verleden en toekomst. Dat is goed voor de komende generaties.

Als je het concept-ruimtelijk plan vergelijkt met het definitieve ruimtelijk plan, dan is de VVD zeer tevreden dat de lightrail geschrapt is en de tunnel uit het oog verdwenen is. Dat betekent dat dit plan een balans heeft van de aspecten die wij ooit als uitgangspunten hebben genomen.

Wij hebben altijd gehamerd, soms tegen de zin van een aantal collega's in de Staten, op de financiële deugdelijkheid en de budgettaire neutraliteit. Daarvoor is, hoe je het ook wendt of keert, de woningbouw noodzakelijk. Ik herinner mij dat ik wel eens heb gezegd dat als er drie landgoederen worden gebouwd, er maar drie gebouwen staan, maar dat dan alles financieel wel is gedekt. Dat is natuurlijk niet realistisch, maar met de huidige plannen, het woningbouwcontingent en de opbouw daarvan, kan ik mij heel goed vinden in het voorstel. Het doet recht aan de woonwensen van velen in het gebied en het doet recht aan de budgettaire neutraliteit van het totale plan. Ik ben dus tevreden met de invulling op dit onderdeel.

Het is mij opgevallen dat uit de samenleving vele briljante, ludieke en verrassende ideeën naar voren zijn gebracht. Die gaan van meer natuur tot een golfbaan en een locatie voor een traumahelikopter. Bij

dat laatste kunnen wij ons wel iets voorstellen. Ik heb inmiddels begrepen dat dit niet haalbaar is. Dat accepteren wij dus.

Alles in ogenschouw nemend kan de VVD voorlopig instemmen met het gepresenteerde ruimtelijk plan. Met voorlopig bedoel ik dat ik de antwoorden afwacht op de vragen die ik nog zal stellen. Ik ga er bijna van uit dat ik aan het einde van de tweede termijn namens de fractie groen licht kan geven voor de verdere gang van zaken.

Ik heb twee onderwerpen waarover ik een aantal vragen heb. In de eerste plaats is dat het beheer van de vliegbasis. Dat beheer zal op termijn door de provincie worden overgedragen aan een derde partij. Klopt het dat het de bedoeling is dat dit het Utrechts Landschap gaat doen? Uit de gepresenteerde stukken valt af te leiden dat er enige twijfel is of de beheerder op de langere termijn de exploitatie rond zou kunnen krijgen. Ik heb dat in een eerdere fase opgemerkt. De gedeputeerde heeft gezegd dat daarnaar nog zou worden gekeken. Verwacht GS dat die beheerder in de toekomst bij negatieve resultaten aanklopt bij de provincie en dat het dus extra geld kost? Wat de fractie van de VVD betreft krijgt de toekomstige beheerder alle lusten van alles wat hij weet te realiseren aan opbrengsten. Hij krijgt dan ook alle lasten. Stel nu dat de situatie zich voordoet dat de toekomstige beheerder op een bepaald moment niet in staat is de exploitatie sluitend te krijgen, is het dan volgens GS denkbaar dat een andere beheerder in de plaats treedt, opdat de exploitatie op de langere termijn wel sluitend blijft?

Het tweede punt is de fasering van de herinrichting. De fractie kan instemmen met de fasering zoals die in de stukken is voorgesteld. Wat snel kan worden gerealiseerd, moet het eerst gedaan worden en wat meer tijd kost, schuif je naar achter. Dat is geen probleem. Wel stel ik hier nadrukkelijk dat het voor de VVD van cruciaal belang is dat het plan dat vanavond wordt aangenomen van A tot Z wordt uitgevoerd. Dat betekent dat alles wat later in de fasering staat, straks niet geschrapt kan worden als we even iets anders denken. Wij tekenen nu voor dit plan, maar dan moet het wel van begin tot eind worden uitgevoerd. Concreet vraag ik dus aan GS of het plan in de periode na de Statenverkiezingen van 2011 voortvarend en compleet wordt uitgevoerd.

Het laatste punt betreft de relatie tussen het ruimtelijk plan en het masterplan Soesterberg. We hebben altijd gezegd dat dit gescheiden trajecten zijn, maar ze zijn wel nadrukkelijk met elkaar verbonden. Dat betekent dat de ontwikkelingen van het masterplan Soesterberg in Soesterberg-Noord en de Rihelleweg een belangrijke relatie hebben met de ontwikkelingen van de vliegbasis en daarop ook effecten hebben. Dat is destijds de reden geweest dat de fractie gevraagd heeft om een economische effectrapportage voor dat gedeelte, opdat men kan zien wat het effect is van de synergie van de twee plannen. Door het vertrek van de Amerikanen en de sluiting van de vliegbasis zijn er arbeidsplaatsen verloren gegaan. In de economische effectrapportage wordt een aantal elementen van risico's en van zorgen genoemd. Het is daarom voor de fractie belangrijk te weten dat het masterplan goed wordt uitgevoerd, in relatie tot het ruimtelijk plan. Ik doe GS de suggestie nog eens goed te bekijken welke schouders welke lasten zullen dragen. Volgens een recente brief trekt de provincie € 12 tot € 14.000.000, het Rijk € 12.000.000 en Soest € 5.000.000 uit voor de voorzieningen, dan is het voorstelbaar dat daar verschuivingen plaatsvinden. Dit is een cri de coeur waarop de gedeputeerde niet meteen hoeft te antwoorden. Later wordt hierover nog weer gediscussieerd, mogelijk zelfs met een andere gedeputeerde.

Alles overziend, beoordeelt de VVD-fractie dit ruimtelijk plan als positief. Met de kennis van nu acht zij het haalbaar en financierbaar. D66 zal een motie over flora en fauna indienen, die mede is ondertekend door de VVD.

Het hele proces is op een fantastische manier verlopen: de betrokkenheid van de inwoners, de betrokkenheid van de gemeenten en de Staten en vooral de gedrevenheid van het programmabureau en het enthousiasme van de gedeputeerde. Ik wil nu al het programmabureau complimenteren met het geleverde werk en het dankzeggen voor het vele werk. Misschien dat ik aan het einde van het debat de gedeputeerde kan complimenteren met zijn producten, maar dat is pas na de stemming.

De heer MARTENS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Vandaag bespreken wij het ruimtelijk plan voor het vliegveld Soesterberg. Ik ben uiteraard ook heel blij met het programmabureau; ik kan mij aansluiten bij de woorden van de heer Balemans daarover.

Ik zit nu twee jaar in de Staten en dit onderwerp heeft voor de grootste stapel papier gezorgd van alle onderwerpen die wij in de commissie RGW hebben behandeld. Het is een goede zaak dat we nu overstappen van de planvorming op de uitvoering. Ik verwacht vanavond brede steun van de raden en de Staten voor het voorstel. GS weten inmiddels dat de PvdA tevreden is met wat er nu ligt; dat heb ik al in de commissievergadering en eerdere Statenvergaderingen gezegd.

In het definitieve plan is een goede balans gevonden tussen natuur, ruimte voor recreatie en de ontwikkeling van de woningbouw en bedrijvigheid in het dorp Soesterberg. Omwille van de natuur is er tussen de verschillende functies een betere scheiding gemaakt; er kan dus gewoond en gefietst worden, maar niet overal. Het gaat om veel meer functies, bijvoorbeeld ruimte voor zweefvliegen. Er zijn zeer veel ideeën geopperd, bijvoorbeeld door overheden, belangenorganisaties en individuele inwoners. Er liggen nog steeds initiatieven waarvan de mogelijkheden van inpassing nog niet duidelijk zijn. Ik heb in de commissie ook al gezegd dat naar het oordeel van de PvdA de juiste keuzes gemaakt zijn uit de initiatievenlijst. Het is een goede zaak dat de provincie en de gemeenten duidelijk maken dat er veel kan, maar niet alles. Ik vertrouw op het oordeel van GS bij de verdere uitwerking, die uiteraard ook wordt aangeboden aan Provinciale Staten.

Het plan voldoet naar onze mening op hoofdlijnen aan de randvoorwaarden zoals deze vooraf door ons zijn vastgesteld en, dat is nog veel belangrijker, aan de inzet van de PvdA. Het gaat dan onder andere om natuur, recreatie en een sluitende begroting, zoals die in de uitgangspunten zijn genoemd. Een van de belangrijkste punten voor de PvdA wordt door dit plan mogelijk, namelijk de ontwikkeling van het dorp Soesterberg. Het dorp is de laatste jaren al sterk van karakter veranderd. Het dorp kan zich, met dit plan als uitgangspunt, verder ontwikkelen: ruimte voor enige woningbouw binnen de randvoorwaarden van de gemeente Soest, maar ook voor bedrijvigheid. Ik neem aan dat dit zo blijft in de toekomst.

Ik heb nog drie kleine punten. Wij steunen de oproep van de ChristenUnie in de commissie voor een goede inpassing van de woningbouw in de omgeving. Ik hoop dat dit de komende jaren de aandacht krijgt. De PvdA gaat ervan uit dat het beleid van de gemeente Soest hierbij gerespecteerd wordt. Het verplaatsen van bedrijven vraagt zeer veel aandacht. Dat is van belang voor de ontwikkeling van het dorp, maar ook voor het vliegveld. Daarvoor is nog veel bestuurlijke inzet nodig. Het derde punt is het masterplan voor het dorp Soesterberg. Ik sluit mij hierbij aan bij de woorden van de heer Balemans. Het is uiteindelijk niet helemaal gelukt de uitwerking van de twee plannen gelijk te laten lopen. Dat is erg jammer. We zijn tevreden dat er de laatste maanden een slag is gemaakt. Wij steunen van harte de bijdrage van de provincie aan de provinciale weg. Dit is van belang voor het dorp en voor het vliegveld; het een kan echt niet zonder het ander. Na de zomer komt er een definitief voorstel voor de financiering. Ik was redelijk verbaasd over de huidige denkrichting; dan druk ik mij voorzichtig uit. Voorgesteld wordt hiervoor onder meer het fonds voor binnenstedelijk bouwen en onderdelen van de pakketstudies te gebruiken. Het gaat dan om het potje voor fietsen. Ik denk dat we deze potjes erg hard nodig hebben om andere doelen van de provincie te realiseren. Ik hoef alleen maar te verwijzen naar de randvoorwaarden voor het plan van de NV Utrecht. Daar is bijvoorbeeld de financiering van de binnenstedelijke woningbouw een enorme opgave. Wij hebben dus het fonds voor binnenstedelijk bouwen hard nodig om dat te realiseren. Als de randvoorwaarden zo worden opgerekt, kan het fonds ook wel worden benut voor bijvoorbeeld de aanleg van de Stichtse lijn, want ook dat draagt bij aan woningbouw, in dit geval in Almere. Volgens de PvdA past dit echt niet en moeten we niet de voorwaarden van het fonds, maar ook het fonds voor uitplaatsing van bedrijven, zover oprekken. De gedeputeerde kan kennelijk het geld niet bij de gedeputeerde voor verkeer halen. Ik wil hierop graag een reactie van de gedeputeerde.

Over het ruimtelijk plan voor het vliegveld geven wij de complimenten aan gedeputeerde Krol. Ook geven wij complimenten aan de indieners van ideeën en de bijdragen tijdens de verschillende bijeenkomsten. Het traject loopt nu al een paar jaar. Ik hoop van harte dat de inwoners van Soesterberg en de

andere belanghebbenden de komende jaren hun bijdragen blijven leveren op de bijeenkomsten en dus bijdragen aan de realisatie en de uitvoering van de plannen.

De heer DUQUESNOY (SP): Mijnheer de Voorzitter! "Een historisch besluit", heb ik horen zeggen. Ik heb allerlei lofuitingen gehoord over dit mooie plan. Het is een mooi gebied en het is prachtig dat het deel uitmaakt van de EHS.

De SP wil een paar belangrijke zaken uit het plan behandelen. De inzet van de SP is de natuurfunctie van het terrein. We willen robuuste corridors die tegen een stootje kunnen en die goed beschermd worden. Er is al gesproken over het beheer. Volgens de SP moet het beheer niet bij de gemeenten liggen. Dat geeft het risico dat mogelijk andere plannen worden uitgevoerd. Het beheer moet bij het Utrechts Landschap of Natuurmonumenten komen. Hoewel dit iets is voor de latere uitvoering, wil ik het nu toch alvast meegeven.

De locatie van de woningbouw, niet achter Tammer, maar bij Beukbergen en Dorrestein, is niet zo'n slechte locatie, want deze sluit goed aan bij Soesterberg-Noord. De hoeveelheid woningen is geen probleem en is een extra stimulans voor het dorp Soesterberg. Het moeten er niet meer worden en zeker moet de ruimte daarvoor niet groter worden. De scheiding tussen het wonen en de kwetsbare natuur is nu erg miniem. Daar moet naar gekeken worden en er moet een betere scheiding gemaakt worden.

Dan iets over het terrein van Tammer. In de commissie heb ik daarover als gezegd dat Tammer daar goed zit; Tammer heeft geen invloed op de natuur. Als daar woningen komen is het veel erger. Laat Tammer daar alstublieft zitten. Het verplaatsen kost alleen heel veel geld.

Bij het terrein wordt over allure gesproken. Wij hebben ooit een natuurterrein gemaakt bij het Naardermeer. Daar ging het niet om allure, maar om het tegengaan van een vuilnisbelt. Het is een mooi initiatief om een stuk EHS en een stuk natuur te maken. De allure kan misschien ooit wel een tandje minder als de kosten de pan uit rijzen. Uiteraard is er geld nodig voor de sloop en andere beheerszaken.

De woningbouw moet allereerst dienen om mensen te huisvesten. Wat de SP betreft moeten er voldoende sociale woningen komen. Het is prachtig dat we daarvoor een deel van het geld voor de vlieg-basis kunnen gebruiken. Ik noem de sociale woningbouw omdat in Zeist is voorgesteld dat minder te doen. Zeist staat gelukkig keihard achter zijn eigen differentiatie. In Soest is gezegd dat Soesterberg al voldoende sociale huurwoningen heeft. In een oude atlas van het bureau Hart van de Heuvelrug zijn in goud de villawijken aangegeven. In de goudkust kan best een aantal sociale woningen gebouwd worden; dat is goed voor de integratie. Gelukkig houdt het plan nog steeds zoiets in.

Het CDA heeft ook iets gezegd over de kostenreductie. Hoe staat dat in relatie tot de allure?

Over de besluiten wil ik het volgende zeggen. In Zeist wordt geheimhouding opgelegd voor het financiële deel. In het besluit van de Staten ontbreekt dat.

Ik heb al tegen de gedeputeerde gezegd dat we enorm blij zijn dat de tunnel weg is. Het is dus niet nodig weer met moties te komen, die misschien toch worden aangehouden. Ik ben erg gelukkig met hoe het plan er nu uitziet.

Op het laatste moment kwam ik erachter dat we inderdaad iets historisch maken: misschien moeten het "Het grote defensie- en dierenbos" noemen.

De heer KLOPPENBORG (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Vanavond stellen wij een ruimtelijk plan vast dat er mag zijn. Het besluit stelt wel heel expliciet dat het geen besluit is over de realisering. Dat komt over alsof er een soort onderhuids probleem is. Welke betekenis moeten we hieraan hechten? Dan wijs ik erop dat het toch wel erg belangrijk is dat er snel een uitvoeringsorganisatie komt, want de provincie is niet een 'natuurlijke' terreinbeherende organisatie.

Onze fractie heeft op vele momenten zorgen gehad of we wel op de goede weg waren. De eis van budgettaire neutraliteit is voor ons oneigenlijk voor dit kerngebied van de provinciale EHS. Wij zijn daarom ook nooit voor woningbouw geweest. Nu we het plan overzien, moeten we erkennen dat de wijze waarop de bouw van 440 woningen is ingepast, zeer acceptabel is. Op zichzelf kan het op die plek, zij het dat dit aantal voor ons het absolute maximum is. Wij horen graag de mening van GS hierover omdat de overeenkomst met het Rijk hier nog wat speling geeft. Wat ons betreft kan woning-

bouw dus op die plek, maar die woningen bevinden zich wel in een zeer kwetsbaar gebied en daarom moet de ontwikkeling van dit gebied zich zeer strikt houden aan de eisen en voorwaarden die je vanuit de EHS-systematiek mag stellen. Ik denk dan aan ecologie, lichthinder en andere vormen van verstoring. Belangrijk is een afscherming die het voor huisdieren minder gemakkelijk maakt om het natuurgebied te bezoeken. Hier dient te worden ingezet op een project van duurzaam wonen voor gemotiveerde mensen die zelf samen een project op dit gebied willen realiseren. Ik ben benieuwd of GS hieraan ook heeft gedacht.

Het is terecht dat het masterplan Soesterberg bij de besluitvorming expliciet wordt genoemd, al is het qua besluitvorming gescheiden. De toetsing daarvan is relevant voor de EHS. Ik weet dat het ruimtelijk plan en het basisplan formeel gescheiden zijn. Tot het tijdperk van Riek Bakker was er geen sprake van een groei met ongeveer 1500 woningen. Het gebied dat het masterplan bestrijkt ligt pal tegen de basis. Een dergelijk bouwplan heeft dus ook invloed en die moet wel worden meegenomen in de EHS-saldobenadering. Zonder de herontwikkeling van de vliegbasis was het masterplan in deze vorm immers onmogelijk. Het masterplan heeft zelfbeheereffecten voor de ecologische kwaliteiten van de basis. In navolging van andere fracties wil ik een schot voor de boeg geven: het masterplan kent een tekort van € 27 tot € 29.000.000, waarvoor indicatief € 12 tot € 14.000.000 als bijdrage van de provincie uit verschillende bronnen, zoals het fonds voor binnenstedelijk bouwen wordt bijgedragen. Ook wordt het geld voor de uitplaatsing van hinderlijke bedrijven aangesproken, terwijl Tammer niet wordt verplaatst. Kennelijk mocht er niet worden geknaagd aan het potje van het SMPU voor de herinrichting van de provinciale weg. Dat komt oneigenlijk over. Wij vinden dat de eventuele nadelige effecten van het masterplan bij de berekening van de EHS-saldobenadering moeten worden betrokken.

Tenslotte nog iets over bereikbaarheid en mobiliteit. Er is een lijntje ingetekend langs het museum en er is geschreven dat de exploitatie niet geheel duidelijk is. Het is zeker dat er een flinke vervoersvraag, zeker op piekdagen, kan ontstaan, met de bijbehorende parkeerproblematiek.

Recent ontvingen wij van de heer Vossestein het rapport "Historisch verantwoord en duurzaam openbaar vervoer Defensiemuseum en Hart van de Heuvelrug". Daarin staan interessante ideeën, waarvan de financiële kant vast nog moet worden onderzocht. Inhoudelijk is het interessant genoeg om te bekijken of dit plan of varianten daarop kunnen worden bestudeerd. Heeft het college hier al naar gekeken en wat is de mening hierover?

De mensen van het projectbureau en van het Bureau Alle Hosper hebben een buitengewone prestatie geleverd; alle hulde daarvoor.

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Het ruimtelijk plan voor de vliegbasis Soesterberg markeert het eindpunt van een langdurig proces, waarbij veel partijen intensief betrokken zijn geweest. Het was een mooi en goed proces, maar het ging niet altijd van een leien dakje, doordat de belangen soms tegenstrijdig waren; ik herinner mij de discussie in Provinciale Staten. Vanavond laten wij dat hele traject achter ons en het ruimtelijk plan voor de vliegbasis wordt vastgesteld. Dat is een compliment waard voor het programmabureau en het college, in het bijzonder de portefeuillehouder de heer Krol.

Ik heb vandaag de stukken nog eens doorgenomen die ik in de afgelopen twee jaar als Statenlid heb ontvangen. Dat is intussen een respectabele hoeveelheid. Ik heb mij afgevraagd wat ik vanavond in mijn betoog naar voren zou brengen. Ik zal niet veel ingaan op die stukken, want het ruimtelijk plan is niet alleen een eindpunt, maar ook startpunt; ik vind het belangrijk vooral naar de toekomst te kijken. Het komt er nu op aan dat de juiste stappen worden gezet om tot uitvoering te komen. Daarbij benoem ik een drietal zaken.

In de eerste plaats is dat de aansluiting bij het masterplan Soesterberg. Het doet ons deugd dat de twee plannen financieel gescheiden zijn, in het bijzonder dat de plannen voor Tammer niet langer op de grondexploitatie drukken. Daar staat tegenover dat de beide plannen zeker niet ruimtelijk gescheiden kunnen worden. Tussen het terrein van de vliegbasis en het dorp Soesterberg is er een barrièrewerking van de N237 en Soesterberg-Noord. Wij vinden het van het grootste belang dat deze barrièrewerking

wordt opgeheven. Wij hebben in de afgelopen week nadere informatie ontvangen over het masterplan Soesterberg. Zonder nu verder inhoudelijk dit masterplan te bespreken, doet het ons deugd dat juist de twee genoemde barrières bovenaan het prioriteitenlijstje staan. Er zit een prijskaartje aan, waarover de Staten nog uitvoerig komen te spreken. Ik verwijs in dit verband naar de woorden van de heren Balemans en Kloppenborg.

Als tweede punt noemen we de uitvoeringsorganisatie. Op dit moment is niet duidelijk wat de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van deze uitvoeringsorganisatie zullen zijn. Tijdens de commissievergadering heeft het college aangegeven dat binnenkort een voorstel over deze uitvoeringsorganisatie voor besluitvorming aan Provinciale Staten wordt voorgelegd. Wij wachten dit voorstel van GS met meer dan gewone belangstelling af. Wij willen nu al aangeven dat we het college van harte ondersteunen bij de inzet dat de partij die de meeste risico's draagt, zijnde de provincie, ook de meeste zeggenschap moet krijgen in het beheersen van de risico's. In de stukken wordt een drietal opties genoemd om financiële tegenvallers op te vangen, namelijk het faseren van ontwikkelingen, het bijstellen van het woningbouwprogramma en het schrappen van onderdelen van het ruimtelijk plan. Wij gaan ervan uit dat dit soort spelregels onderdeel zijn van het besluit over de uitvoeringsorganisatie dat aan Provinciale Staten wordt voorgelegd.

Het derde punt is de woningbouwlocatie. Het aantal hectares voor woningbouw is ten opzichte van het conceptplan enigszins toegenomen van 13 naar 15,5 hectare. Daar staat tegenover dat de woningbouw nu geclusterd is. Al met al is onze fractie over de woningbouw als kostendrager niet ontevreden, omdat het een beperkt aantal hectares van de vliegbasis betreft.

De heer DE VRIES D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil mevrouw Dik vragen of zij expliciet instemt met het voorstel, waarin staat dat 'aan de knoppen gedraaid kan worden' als er tegenvallers zijn en er uiteindelijk meer woningbouw zal moeten plaatsvinden dan de 440 woningen die nu zijn gepland. Ik heb haar daarover in de commissievergadering iets horen zeggen dat zij nu niet zegt. Geldt dat nu niet meer, of is het standpunt van mevrouw Dik gewijzigd?

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Mijn vraag heeft een andere strekking, want ik ga nog wat verder terug in de tijd. In een oud krantenartikel las ik in een interview de vraag hoe men tegenover woningbouw in Soesterberg stond. Daarin stond de stelling om de vliegbasis Soesterberg geheel terug te geven aan de natuur. De ChristenUnie was het daarmee helemaal eens. Ik begrijp nu van mevrouw Dik dat de ChristenUnie het wel eens is met woningbouw in Soesterberg. Wat is er sindsdien veranderd?

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik zal daarop een toelichting geven. De ChristenUnie heeft altijd het standpunt gehuldigd dat zij liever geen woningbouw wil op de vliegbasis. Net voor ik Statenlid werd, dus eind 2006 begin 2007, is er in de Staten een debat geweest over woningbouw als kostendrager. Er is een meerderheid gevonden in de Staten voor het voorstel dat woningbouw gerealiseerd zou moeten worden om het groen op de vliegbasis terug te verdienen; de kostenneutraliteit werd het uitgangspunt. De fractie heeft daar tegen gestemd, maar moet zich toch voegen naar dat besluit. Als je ziet hoe uitvoering is gegeven aan de budgettaire neutraliteit en je denkt terug aan de voorstellen aan de Staten over de grootschalige woningbouwplannen en de bedrijventerreinen en je vergelijkt dat met de uitkomst van nu, dan is dat voor onze fractie acceptabel.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Mag ik daaruit concluderen dat het voor de ChristenUnie zo werkt dat als je hoog genoeg inzet en daar veel afhaalt, het wel acceptabel wordt? Dat gaat straks ook gelden bij de pakketstudies. Daar zet men ook hoog in en wordt het uiteindelijk een stukje minder. Dan gaat de ChristenUnie door de bocht.

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Het is in een proces altijd een zaak van geven en nemen. Natuurlijk hebben wij onze standpunten, maar samen kom je tot een bepaald besluit. Ik heb uw vraag over de woningbouwdifferentiatie nog niet beantwoord. Ik ben ervan overtuigd dat als we 'aan de knoppen moeten draaien' om de opbrengsten te vergroten, dan het aantal woningen omlaag

gaat, want de opbrengst van een gebied is nog nooit verhoogd door het aantal woningen te vergroten. Doordat de instemming zo groot is, ben ik ervan overtuigd dat je het aantal woningen eerder naar beneden moet bijstellen dan naar boven. Ik zie die discussie met vertrouwen tegemoet.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoorde mevrouw Dik refereren aan het rood voor groenprincipe. Realiseert zij zich dat hier een belangrijk deel van de begroting gebruikt wordt om recreatie te financieren en dus niet het groen?

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Dat realiseer ik mij terdege. Ik heb het amendement daarover, dat u straks indient, gelezen. Ik zeg daarover dat rood voor groen inderdaad het uitgangspunt is geweest. Je moet recreatie en recreatieve voorzieningen toevoegen om van dat groen te kunnen genieten.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Daarvoor zijn er bij de provincie toch andere voorzieningen? Het zou betekenen dat elke recreatieve voorziening die wij in provincie aanbrengen zouden moeten financieren met rood.

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Wij praten vanavond over de vliegbasis. Ik heb gezegd dat er drie opties zijn om 'aan de knoppen te draaien'. Wij gaan ervan uit dat de uitvoeringsorganisatie zich zal houden aan de spelregels die onderdeel zijn van het besluit van Provinciale Staten.

Wij hadden goede argumenten voor ons pleidooi om te kiezen voor minder en duurdere woningen, maar dat heeft het helaas niet gehaald. Dat kan worden gelezen in het verslag. Met de voorgestelde woningaantallen is het mogelijk dat de nieuwe woonwijk maximaal aansluit bij het terrein van de vliegbasis als het gaat om natuur, ecologie en duurzaamheid. Een voorbeeld is het realiseren van groene daken. Het moet echt een bijzondere wijk worden met een groene inrichting, waarbij de natuurwaarden voorop staan. Tijdens de commissievergadering heb ik dit punt al naar voren gebracht en veel fracties hebben dit ondersteund. De ChristenUnie wil graag een toezegging van het college dat het wordt meegenomen in het vervolgtraject.

Het plan voor de vliegbasis is veelomvattend en de verleiding is groot om meer punten te benoemen. Al met al is de ChristenUnie dik tevreden. Morgen wordt de handtekening gezet voor de juridische levering van een prachtig natuurgebied met unieke ecologische waarden en een bijzondere geschiedenis. Wij wensen het college van harte geluk met dit mooie resultaat; dat is zeker een feestje waard.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! "Himmelhoch jauzend, zum Tode betrübt - Glücklich allein ist die Seele die liebt." "Uitbundig juichend, tot de dood toe bedroefd – gelukkig is alleen de ziel die bemint." Kent u die uitdrukking? Hij is van Wolfgang Goethe en komt uit Egmont, uit 1787. "Gemengde gevoelens", zo zou je het kunnen samenvatten. Die gevoelens heeft de Statenfractie van D66 ook ten aanzien van het ruimtelijk plan vliegbasis Soesterberg. Enerzijds heeft zij respect en waardering voor het zorgvuldig gevoerde proces, anderzijds overheerst teleurstelling over het ruimtelijk plan zelf. Blijdschap om de kans die geboden wordt om heel veel natuur aan de EHS toe te voegen, treurnis over de heersende kruideniersmentaliteit die daar een deel afsnoept. D66 mist binnen de provincie bezieling om haar liefde voor de EHS ten volle te laten doorklinken. Immers, gelukkig is alleen de ziel die bemint. Onze teleurstelling manifesteert zich met name rond de plannen voor 450 woningen in de EHS. D66 is nimmer voorstander geweest van woningbouw ter financiering voor de herontwikkeling van de vliegbasis. Hier lag immers een unieke kans om de meerwaarde van de provincie te laten zien en een gebied te creëren dat kan concurreren met park De Hoge Veluwe. Het is voor D66 moeilijk te begrijpen dat de provincie, die in deze periode ruim € 400.000.000 besteedt aan de samenwerkingsagenda, op dit dossier ineens zo'n kruideniersmentaliteit aan de dag legt. Als er ooit een project is geweest dat een provinciale investering rechtvaardigt, dan is dit het wel. De woningbouw wens van de gemeenten Soest en Zeist hebben, tegen alle afspraken in, een belangrijke rol gespeeld in het vasthouden van een investering van € 0. De tactiek in het initiële plan in te zetten op veel meer woningbouw dan in het definitieve plan is opgenomen, is doorzichtig en goedkoop geweest. Hetzelfde trucje ziet D66 toegepast worden bij discussie over de pakketstudies. Ik refereerde daaraan al bij mijn

interruptie van mevrouw Dik. De partijen die vandaag instemmen met het definitieve plan maken doelbewust een keuze om de EHS voor 15,5 hectare even buitenspel te zetten. D66 biedt alsnog via het in te dienen amendement de gelegenheid om de eigen eer te redden.

Amendement A1 (D66): geen woningbouw in de ecologische hoofdstructuur.

Provinciale Staten van Utrecht, bijeen op 11 juni 2009, ter bespreking van het ruimtelijk plan vliegbasis Soesterberg (statenvoorstel PS2009RGW11);

constaterende:

dat bij de verdere voorbereiding van het ruimtelijk plan door de stuurgroep is besloten om de in Soest geprojecteerde strook woningbouw ten noorden van het bedrijf Tammer te laten vervallen. Dit doordat de aanwezigheid van Tammer het om milieutechnische redenen onmogelijk maakt dat ter plaatse woningen worden gebouwd en dat om die reden de daar geprojecteerde woningen nu verschoven zijn naar het grondgebied van Zeist;

overwegende:

dat in het Provinciaal Streekplan 2005-2015 is opgenomen dat de hele vliegbasis onderdeel is van de EHS. Met de EHS-status wordt het belang van de groene doelstellingen voor dit gebied benadrukt en geldt bovendien het beschermings- en ontwikkelingsregime van de groene contouren. In de EHS mogen alleen ontwikkelingen plaats vinden die de belangrijke natuurwaarden niet schaden en per saldo een positief effect hebben op de kwaliteit van de natuur;

constaterende:

dat de woningbouw in het ruimtelijk plan nu in strijd met het ULI-advies wordt gepland 'binnen de hekken' in een bos van hoge ecologische waarde dat daarvoor gekapt dient te worden om plaats te bieden aan 440 woningen en dat daardoor belangrijke waarden in de EHS blijvend worden geschaad;

besluiten:

beslispunt 1 van het Statenvoorstel aan te vullen met de volgende zinsnede:

"met uitzondering van de geplande woningbouw in de Ecologische Hoofdstructuur".

Het argument dat de geplande woningbouw een natuurlijke overgang van het dorp Soesterberg naar de vliegbasis creëert is gezocht. Laat het masterplan Soesterberg eerst maar eens aantonen dat het daadwerkelijk schoon schip kan maken in Soesterberg-Noord, te beginnen met het bedrijf Tammer. Ik verschil dus duidelijk van mening met de SP. Het masterplan Soesterberg kent een nauwe verwevenheid met het ruimtelijk plan voor de vliegbasis. Uit de Statenbrief van 3 juni jl. maakt D66 op dat de provincie vooral geld ter beschikking zal stellen voor de verdieping van de N237. Op zich is dat een prima project, maar waarom dan primair geld geput moet worden uit het Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen en het Fonds Uitplaatsing Hinderlijke Bedrijven is de fractie een raadsel. Deze fondsen zijn niet bedoeld voor het verdiepen van een weg. Wat D66 betreft kunnen Gedeputeerde Staten dus niet besluiten deze fondsen in te zetten voor de N237. Het Fonds Uitplaatsing Hinderlijke Bedrijven biedt juist kansen om bedrijven zoals Tammer te verplaatsen en op die plek via het Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen te ontwikkelen. D66 is van mening dat met het uitplaatsen van Tammer en de bouw van woningen ter plekke sowieso minder woningen op de basis noodzakelijk kunnen zijn. Wij vragen GS dan ook of het bereid is, als er mogelijkheden zijn Tammer te verplaatsen, het op die manier aan te pakken. Dus: Tammer verplaatsen, woningbouw plegen op basis van de beschikbare fondsen en minder woningen plannen in het gebied dat in het plan is aangewezen. Ik ben benieuwd naar het antwoord. Eventueel kom ik in de tweede termijn met een motie hierover.

Over het vermaledijde groen voor rood-principe wil D66 nog het volgende toevoegen. Het is werkelijk te zot voor woorden dat de provincie zelf niet bereid is gebleken om de fiets- en wandelpaden te bekostigen uit het SMPU – de heer Kloppenborg noemde het al – of een pot als "Op de fiets". Een provincie die fietsen actief promoot en te belabberd is om een uniek project als de vliegbasis 'smeergeld'

te leveren, heeft de prioriteiten onvoldoende op een rijtje. Dit verwijt heeft D66 het zittende college wel meer gemaakt.

In het ruimtelijk plan wordt de tijd genomen om de natuur haar werk te laten doen. Letterlijk stelt het plan: "Door zorgvuldig beheer werkt de tijd mee in het beheren van het gewenste eindbeeld." Dat zal ongeveer 25 jaar duren, zo heb ik gelezen. Door regelmatig na te gaan of de beoogde kwaliteit bereikt wordt, ontstaat de mogelijkheid zonodig bij te sturen. Voor D66 is het scheiden van rust en drukte een essentieel onderdeel en de fractie acht van groot belang dat de ecologische waarden zorgvuldig en regelmatig gemonitord worden. Op deze wijze kan het beheer tijdig bijgestuurd worden wanneer dat noodzakelijk blijkt. Om deze monitoring te waarborgen dient D66 de volgende motie in.

Motie M1 (D66, CDA, VVD, ChristenUnie, GroenLinks, PvdD, SP): nationale databank flora en fauna Soesterberg.

Provinciale Staten van Utrecht, bijeen op 11 juni 2009, ter bespreking van het ruimtelijk plan vliegbasis Soesterberg (Statenvoorstel PS2009RGW 11);

overwegende:

dat er nog een volledige toetsing moet plaatsvinden van de in het ruimtelijk plan opgenomen ontwikkelingen aan de Flora en Faunawet en daartoe nog een aanvullende inventarisatie van flora en fauna in het gebied moet plaatsvinden;

spreken uit:

- 1. de in het kader van de opstelling van het ruimtelijk plan vliegbasis Soesterberg verzamelde gegevens inzake flora en fauna onder te brengen bij de Nationale Databank Flora en Fauna;*
- 2. op basis van de gehouden 0-meting in het EHS-gebied jaarlijks de ontwikkeling van de flora en fauna in het betreffende gebied 'Natuurbasis Soesterberg' te monitoren en de raden van Zeist en Soest en Provinciale Staten van Utrecht over de uitkomsten te informeren.*

En gaat over tot de orde van de dag.

Ik zou nog opmerkingen kunnen maken over de robuustheid van de westelijke verbindingzone bij Camp New Amsterdam – die in elk geval voor eekhoorns voldoende is –, over toegankelijkheid voor minder validen van alle hoger gelegen belevingsplekken en over het parkeerterrein voor 350 tot 600 auto's in het museumkwartier, met eventueel nog wat uitloop als het heel erg druk wordt. De opmerkingen zijn echter reeds in de commissie aan de orde geweest.

Samenvattend stelt D66 dat met name het rood voor groen-uitgangspunt en de bouw van 440 woningen in de EHS niet een ruimtelijke invulling van de vliegbasis Soesterberg oplevert die onze fractie voor ogen staat.

DE VOORZITTER: Het amendement en de motie zijn voldoende ondertekend en maken deel uit van de beraadslagingen. Beide kunnen worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Onze complimenten voor de gedeputeerde die in dit gebiedsontwikkelingsproces, waar zeer veel belangen een rol spelen, alle partijen op één lijn heeft weten te krijgen. Het is een gecompliceerd proces, waarbij elke beoogde ontwikkeling gevolgen heeft voor andere planonderdelen. Er is aan veel wensen tegemoetgekomen in dit plan. Nu is er echter een complicerende factor in dit poldermodel, namelijk dat Provinciale Staten hebben afgesproken het rood voor groen-principe te hanteren bij de planvorming voor het natuurgebied van de voormalige vliegbasis Soesterberg. In feite is het al natuur. Als de harde delen verwijderd worden zou je kunnen betogen dat er op die manier nog meer natuur ontstaat. Om dit te kunnen financieren is woningbouw volgens het rood voor groen-principe geoorloofd.

Recreatie staat echter vaak op gespannen voet met de natuur en kan zeker niet beschouwd worden als een bijdrage aan de natuur. Recreatie kan dan ook, gezien vanuit het rood voor groen-principe, niet be-

taald worden uit huizenbouw. In de voorliggende begroting is echter ongeveer een kwart van de uitgaven gereserveerd voor recreatie, gefinancierd uit woningbouw. Destijds is bepaald dat het rood voor groen-principe zou gelden voor de ontwikkeling van de voormalige vliegbasis. Daarmee was de PvdD het niet eens. Als dit zo eenmaal is vastgesteld, vinden wij dat niet halverwege of aan het einde van de rit de spelregels gewijzigd kunnen worden, zonder dat Provinciale Staten daarover een expliciet besluit hebben genomen. De opmerking van de ChristenUnie dat de recreatie op de vliegbasis betaald kan worden omdat het gaat om recreatie in het groen, namelijk het park Soesterberg, vind ik zorgwekkend. Wil de ChristenUnie voortaan dan ook binnen alle andere EHS-gebieden recreatie financieren uit het rood en dus stukken afknabbelen van de EHS? Daar zijn toch andere potjes voor? D66 heeft ook al gezegd dat er voldoende andere financieringsmogelijkheden zijn voor recreatie.

Om zorg te dragen dat Provinciale Staten zich houden aan de eigen afspraken, die door de politiek aan de bevolking kenbaar zijn gemaakt, dien ik een amendement in over de financiering van het recreatieve deel van de planontwikkeling uit de algemene middelen in plaats van uit middelen voor de woningbouw. Gezien de financiële meevaller die nu lijkt te ontstaan in het gebiedsontwikkelingsproces Groot Mijdrecht Noord lijkt ons dat dit goed haalbaar is.

Amendement A2 (PvdD): vliegbasis Soesterberg.

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 11 juni 2009, ter behandeling van het ruimtelijk plan herinrichting vliegbasis Soesterberg;

constaterende dat:

- *het ruimtelijk plan herinrichting vliegbasis Soesterberg de intentie tot bouw van 440 woningen op 15,5 ha. bevat;*
- *recreatie ongeveer een kwart van de begroting voor de ontwikkeling van de vliegbasis in beslag neemt;*

overwegende dat:

- *tot nu toe altijd 'rood voor groen' en niet 'rood voor recreatie' als ontwikkelingsprincipe voor de vliegbasis heeft gegolden;*
- *ongeveer een kwart minder huizen op de voormalige vliegbasis gebouwd hoeft te worden indien enkel het groen en niet de recreatie uit huizenbouw gefinancierd wordt;*
- *toepassing van het rood voor groenprincipe ertoe leidt, dat volstaan kan worden met 330 woningen op ongeveer 11,6 ha.;*

van mening zijnde dat:

het onwenselijk is om in de ecologische hoofdstructuur (EHS) huizen te bouwen;

besluiten:

1. *De passage op pagina 55 van het ruimtelijk plan vliegbasis Soesterberg luidende:*

"In een groene strook van 15,5 hectare liggen 440 woningen."

te wijzigen als volgt:

"In een groene strook van 11,6 hectare liggen 330 woningen."

2. *de voor recreatie benodigde gelden ter hoogte van € 11,75 miljoen ten laste te brengen van de algemene middelen.*

Bij dit alles wil ik nog de kanttekening maken dat de PvdD voorstander is van het volledig groen laten van het park Soesterberg en dus geen enkele huizenbouw zou willen zien verrijzen op de voormalige vliegbasis Soesterberg. Ik vrees echter dat hiervoor te weinig draagvlak bestaat. Wij steunen van harte het amendement van D66.

De heer SNYDERS Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Als je rondloopt in dit gebied zie je een landingsbaan nog ruim gelegen in het gras. Midden in de natuur ligt een hoogtechnologisch iets. Dat gaat verdwijnen.

Als je in de toekomst door de groene zone door Soesterberg naar de voormalige vliegbasis loopt, zul je het wapenmuseum zien liggen. Dat is heel jammer. Je komt dan door een brij aan woningbouw die eigenlijk niets met het gebied te maken heeft. De bouw van 450 woningen zou je kunnen vergelijken met punkjongeren in De Nachtwacht. Je zou dan zeggen dat dit schilderij verpest is. Er ligt nu een landschappelijke toon die je met Vinex-achtige dichtheid zo relativeert dat hij gaat kantelen.

Wat nu nog overtuigend natuur en landschap is, wordt gemixt met restgebieden. De zone tussen de landingsbaan blijft liggen. Die zone wordt zo smal dat je je eigenlijk afvraagt wat daarvan nog de functie is. Het gaat om schraalgras, dat in het gebied het icoon is geworden, naast vleermuizen. We doen onszelf tekort als politici zo omgaan met deze plek, want die heeft veel meer potenties. Ik zou willen verwijzen naar een plek als Soestdijk. Wij zouden daar ook geen 100 woningen bouwen om dat gebied in stand te houden. Mooi Utrecht stelt daarom voor door te ontwerpen op de ruimtelijke uitgangspunten. Wij begrijpen dat het zo gegaan is.

Er is een proces geweest waarin iedereen zijn woord heeft gesproken. Er is in programmatische zin iets uitgekomen dat elkaar niet versterkt. In die zin pleit Mooi Utrecht ervoor op te pakken wat in het proces verdwenen is, bijvoorbeeld de functie van een vredescentrum en maak het museum onder de grond. Dat is heel erg logisch. Dit laatste is afgefallen omdat het te duur zou zijn, maar het gaat om een gigantisch gebied en een potentie, ook in culturele zin, voor Nederland. In die zin moet je je dan daarbij neerleggen. Wat maakt het ondergronds maken van het museum niet allemaal mogelijk? Je kunt dan op een andere manier rood in dat gebied maken. Daarmee zouden we andere initiatieven, ook in culturele zin, als randvoorwaarden voor de toekomst kunnen accepteren. Het omzetten van 13,5 hectare voor woningbouw in ander rood is eigenlijk het pleidooi, opdat het een functie krijgt waardoor het meer opdringt. Ik denk dan niet aan commerciële functies. Ik heb iets getekend, en aan een aantal fracties laten zien, van opties waarbij het rood gebundeld wordt langs de landingsbaan en de woningbouw vermindert. Mogelijk komt dit later in beeld als we nationaal en programmatisch meer met Soesterberg willen. Ik denk dat dit er nog best in zit. Ik vraag aan de gedeputeerde mijn voorstel, waarvan ik denk dat het past binnen de randvoorwaarden, mee te nemen in de nadere uitwerking. Ook de provincie heeft op een bepaald moment gedacht aan het ondergronds maken van het museum. Het vredescentrum is ook al aan de orde geweest. In dat kader wijs ik op het initiatief van Provinciale Staten om een leerstoel in te stellen ter gelegenheid van de herdenking van de Vrede van Utrecht. Ik stel voor van Soesterberg een serieuze 'speelplek' en een onderzoekscentrum voor permanente educatie te maken in Europees verband. Laten we een paar van de 27 EU-staten uitnodigen theatermakers, kunstenaars en wetenschappers te leveren en voor hen onder een schraalgrasdak – dat moet – huisvesting te maken.

De VOOZITTER: Ik schors de vergadering voor vijf minuten.

Schorsing van 20.41 uur tot 20.49 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

Gedeputeerde KROL: Mijnheer de Voorzitter! Het is inderdaad een bijzondere avond. Ik ben heel blij met de woorden die in de Staten in meerderheid en in verschillende toonhoogte zijn gesproken. Het meest getroffen was ik door de prachtige woorden van de heer De Vries: "Gelukkig is alleen de ziel die bemint." Als je geen liefde voelt of hebt voor dit soort trajecten, dan heb ik het niet alleen over mijzelf, maar over ons allemaal, dan kom je nooit tot een mooi, stevig, gedragen ruimtelijk plan. In algemene zin een paar dingen, zonder er een heel algemeen beschouwend verhaal van te maken. Daarna zal ik ingaan op een aantal concrete vragen en de motie en de amendementen.

Het besluit over de vliegbasis Soesterberg kwam voor sommigen als een slecht bericht. Men dacht aan de werkgelegenheid, het plezier van hun werk aldaar. Anderen zeiden dat dit een kans zou zijn om iets anders te maken. Het gegeven dat de vliegbasis Soesterberg beschikbaar zou komen plaatste de provinciale overheid voor een nieuwe uitdaging: het is niet eerder voorgekomen dat je een dergelijk groot gebied in handen kunt krijgen en dat je daarvan iets zou moeten vinden. Het is prima om dit soort gebieden te krijgen, maar je moet er ook nog wat van vinden. Hoe ga je in de toekomst met dit gebied

om? Er is jaren over gepraat met iedereen en alles, er zijn prachtige initiatieven bedacht, leuke soms wat kolderieke initiatieven – ik herinner me het fietsvliegtuigje van studenten van de TU Delft tijdens een van de hoorzittingen, waarmee je al fietsend een meter boven de baan zou kunnen vliegen –, en heel serieuze initiatieven die we hier in de Staten hebben kunnen omarmen.

In dit gezelschap is op enig moment gezegd dat er eigenlijk twee belangrijke pijlers zijn voor het nadenken over de herontwikkeling van de vliegbasis. De ene pijler is dat het een EHS-gebied is, een waardevol gebied; de EHS moet sterker worden. De tweede pijler is dat de politiek heeft gezegd dat het college zorgt voor een sluitend plan. Op die twee bouwwerken is het college verdergegaan met de plannen. Er zijn vele varianten gemaakt. Mijn dochter heeft ooit van mijn studeerkamer de grote kaart van Bureau Vista gepikt. Zij vond dat ze op de achterkant prachtige tekeningen kon maken. Ik heb haar dat verboden, want ik wilde die tekening bewaren omdat het voor mij een voorbeeld was van hoe het niet had moeten worden: een plan met heel veel woningbouw, grootschalige bedrijventerreinen op de vliegbasis – meer dan 20 hectare op de vliegbasis –, een plan met 1400 woningen. Het was een plan waarvan de Staten gezegd hebben dat het zo niet zou moeten.

De Staten hebben gezegd dat ik verder moest werken op basis van de twee pijlers, die zeggen dat de natuur van de EHS kwalitatief sterker en beter moet worden en dat dit financieel haalbaar wordt. Vervolgens heeft de hele samenleving zich er mee bemoeid. Ik moet wel zeggen: in dalende aantallen. De eerste avonden over de vliegbasis Soesterberg die ik als wethouder van Soest mocht meemaken, zat het Officierscasino in Soesterberg stampvol met honderden mensen die van alles vonden. Er waren mensen die vonden dat alles volgebouwd kon worden, want Soesterberg had al zo lang geleden doordat er niets mocht gebeuren omdat het EHS-gebied en natuur was. Tussen niets doen en alles volbouwen zaten nog allerlei varianten. In de loop der jaren merk je dat de belangstelling vanuit de samenleving afneemt. Datzelfde Officierscasino was de laatste keer voor de helft gevuld, vooral met mensen die vonden dat het nog wel een tandje groener had gekund. Het was opvallend dat het vooral mensen waren van de kant van de vliegbasis waar geen ontwikkelingen plaatsvinden, zodat ik mij heb afgevraagd wat ze er dan precies mee bedoelden. Je kunt daarmee ook constateren dat het overgrote deel van de samenleving in de loop der tijd heeft geconstateerd dat het ruimtelijk plan voor de vliegbasis Soesterberg, zoals het zich nu ontwikkelt op de twee pijlers, voldoet aan de gedachte die de samenleving heeft over dat plan. De vragen, die ook hier zijn gesteld, over de woningbouwopgave in Soesterberg

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde zegt het zo: mensen doen niet meer mee en dus zijn zij het er mee eens. Dat betekent eigenlijk dat als je niet meedoet aan verkiezingen, dat je het er mee eens bent.

Gedeputeerde KROL: Mijnheer de Voorzitter! Ik geloof dat je de lijn niet één op één naar de verkiezingen kunt doortrekken. Je kunt wel zeggen dat de grote betrokkenheid van de omgeving geleid heeft tot heel veel positieve reacties en dat, als je dan nog een inspraakavond houdt, de mensen van wie de inspraakreacties zijn gehonoreerd niet meer komen. In dit specifieke geval gaat het dus wel op.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! In een aantal gevallen gaat het zeker op. Ik kan mij echter ook voorstellen dat mensen op een bepaald moment het gevoel krijgen dat ze het allemaal wel hebben gehoord en gezien. Ik vind dat u die conclusie ook in uw verhaal zou kunnen betrekken, dat mensen op een bepaald moment afhaken omdat het allemaal al gehoord en gezien hebben.

Gedeputeerde KROL: Mijnheer de Voorzitter! Het kan ook dat men in de loop van de tijd gedacht heeft dat men alle varianten wel gehoord en gezien heeft en dat deze variant wel zo ongeveer de goede is.

De heer DUQUESNOY (SP): Mijnheer de Voorzitter! Had de gedeputeerde het over de Soester politiek toen hij sprak over de aanwezigen op de laatste avonden?

Gedeputeerde KROL: Mijnheer de Voorzitter! Ik spreek mij in dit gezelschap nooit uit over de Soester politiek; dat lijkt mij ongepast voor iemand die daar vroeger in gezeten heeft. Als inwoner van die gemeente constateer ik dat de politieke en maatschappelijke betrokkenheid bij dit onderwerp erg groot is. Men schrijft erover in de krant, de stukken worden gelezen en soms komen ze ook naar de informatieavond als er iets nieuws te halen valt. Meestal is men op dit moment wel tevreden. Ik kan constateren dat met name de inwoners van Soesterberg zeer tevreden zijn. We moeten niet vergeten dat de inwoners van Soesterberg altijd een andere verhouding hebben gehad met de vliegbasis dan de inwoners van Zeist. Zij komen daar vandaan en hebben daar gewerkt en hebben nooit zo veel overlast ervaren van de ontwikkelingen op de vliegbasis; zij vonden dat het er bij hoorde. Zij hebben altijd gezegd dat als de vliegbasis dan toch weggaat – het had van hen niet gehoeven – zij er nog wel enige voordelen uit willen halen voor de verbetering van het dorp Soesterberg. Er was daardoor in dat gebied een duidelijk belang bij de woningbouwopgave. Woningbouw is dus niet alleen een simpel middel om te betalen wat wij aan groen en recreatie willen, maar is ook een zelfstandige behoefte van de mensen die in dit gebied wonen of daar straks met plezier gaan wonen; het doet iets aan de leefbaarheid van het dorp, het tekort aan woningen en een gemeente die zo lang op slot gezeten heeft. Dat is dus niet alleen een simpel "we hebben nog geld nodig en dat betalen we vanuit rood", maar het is ook een zelfstandige kwaliteit.

Iedereen heeft zich met het plan bemoeid. Ook ministeries hebben meegekeken en hebben uiteindelijk gezegd: "Regio, hier is de vliegbasis. U mag er zelf wat mee doen." Vervolgens hebben ze op twee manieren wel kritisch gekeken of we het goed gedaan hebben. Enerzijds heeft Domeinen als een stevige onderhandelaar nog gekeken of er nog een eurootje meer uit te slepen viel. Daarbij was de blik niet altijd gericht op de ruimtelijke kwaliteit van de vliegbasis. Anderzijds heeft ook LNV meegekeken en gezegd: "Prima dat jullie enige woningbouw ontwikkelen op de vliegbasis, maar wij zullen kritisch toetsen of de woningen die u in dit gebied bouwt niet ten koste gaan van de kwaliteit van de EHS. Aan het einde van het plaatje, zegt de EHS-saldobenadering, moet de natuur kwalitatief en kwantitatief gewonnen hebben."

Al deze sporen, de sporen vanuit de provincie en vanuit de samenleving, hoe diffuus ook, het advies van ULI, de externe partijen die initiatieven hebben bedacht en hebben meegedacht, meegekeken en kritisch hebben bijgestuurd, hebben geleid tot het product dat er nu ligt. Daarover kun je twee soorten politieke beschouwingen houden. Iedereen heeft zich ermee bemoeid en het is een product van typisch Hollands gepolder. Sommige Statenleden zeggen dat eigenlijk: het niet echt mooi of niet echt lelijk, maar het gaat wel.

Ik denk dat het niet eerder voorgekomen is dat de provincie Utrecht eigenaar is geworden van een gebied dat zo groot is als dit, namelijk 380 hectare. Het is niet eerder voorgekomen dat we daar zelf iets van moeten vinden en het straks in een bepaalde staat en kwaliteit moeten teruggeven aan de inwoners van de provincie Utrecht en van Nederland. Dat is een uniek moment. Als je dit in het achterhoofd neemt en als het lukt een plan te maken dat de samenleving geen extra geld kost en de kwaliteit van de EHS verbeterd wordt, dan moet je toch concluderen dat dit een unieke gelegenheid is. Ik had vandaag iemand in de auto die vertelde dat hij als jongen voor het hek ging staan en benieuwd was wat er zich achter dat hek afspeelde. Dat was toch allemaal een beetje stiekem met het bord dat je moest oppassen voor de honden. Mensen waren nieuwsgierig naar wat daar gebeurde. Dat u en ik vanaf zaterdag daar kunnen rondlopen en ervan kunnen genieten is toch wel erg bijzonder. Dat maakt dit tot veel meer dan een proces van polderen, waarin we de grootste gemene deler, het grijze midden, het lauwe gevonden hebben. Ik vind dat we kwaliteit hebben toegevoegd in de provincie Utrecht, dat we de ecologie hebben laten winnen en dat we dat hebben kunnen doen op een zakelijk verantwoorde manier.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil dat niet tegenspreken, want de gedeputeerde heeft binnen de randvoorwaarden goed werk geleverd en een plan gepresenteerd. Ik wil hem wel vragen naar aanleiding van de opmerkingen over de overheidsorganen hoe hij ervoor zorgt dat het gebied buiten het plan, zoals het museumkwartier, dezelfde hoogstaande kwaliteit oplevert als het plan. We weten dat het Rijk graag wil bezuinigen. Welke middelen hebt u om samen met Jack de Vries tot iets moois te komen?

Gedeputeerde KROL: Mijnheer de Voorzitter! Ik twijfel of ik de vraag nu beantwoord of dat ik hem meeneem bij 'Hoe nu verder?'. Ik zal hem toch nu beantwoorden.

De samenwerkingsovereenkomst geeft aan dat de provincie Utrecht en het ministerie van Defensie zich tot elkaar moeten verhouden. Dat gaat over praktische dingen als: waar komt het hek te staan, welke deur doen we open, op welke manier mag u het terrein in en uit. Het heeft moeite gekost met het beperkte budget van Defensie en de behoefte aan het museum toe te staan dat de provincie daaraan extra voorwaarden stelt: het mag niet meer zijn dan zoveel vierkante meter, wij willen de ecologische corridor aan de voor- en achterzijde, er moet een informatiecentrum voor Hart van de Heuvelrug komen en zo kan ik er nog wel een paar noemen. Dat zijn wel momenten geweest dat het praten spannend was.

De staatssecretaris zegt dat het museum zijn deuren in 2013 moet openen. Ik hoop dat we dat halen. Het zal in die jaren heel spannend zijn om de ruimtelijke kwaliteit en de aansluiting tussen natuur en cultuur op een goede manier te laten plaatsvinden. Daaraan zullen we nog hard moeten werken. Dat is natuurlijk geborgd op grote schaal, maar het moet ook geborgd zijn op kleine schaal.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Hoe gaat de gedeputeerde dat dan doen?

Gedeputeerde KROL: Mijnheer de Voorzitter! De grote schaal is gemaakt in de samenwerkingsovereenkomst. De kleine schaal maak je samen via het planologisch instrumentarium. Er moet een bestemmingsplan gemaakt worden met gedetailleerde ruimtelijke afspraken. Daar moet de kwalitatieve inpassing van het museum worden geregeld.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Dat komt terug in de commissie RGW en de Staten? Ik neem aan dat het museumkwartier deel uitmaakt van de invulling van het ruimtelijk plan.

Gedeputeerde KROL: Mijnheer de Voorzitter! Jazeker. De vraag is of wij een structuurvisie maken en dat daarna de gemeenten een bestemmingsplan maken of dat er samen een inpassingsplan wordt gemaakt. Dat zegt iets over de rol van de Staten. Als het een inpassingsplan wordt, dan doorlopen de Staten het traject van een bestemmingsplan. Als de provincie een structuurplan maakt en beide gemeenten een bestemmingsplan, dan wordt dit traject primair op gemeentelijk niveau gelopen. Dit is nog een onderwerp van discussie met de beide gemeentebesturen.

Ik zal reageren op een aantal vragen. De fractie van het CDA heeft via de lijnen van allure, bouwstenen, draagvlak, centen en hoe nu verder haar betoog gehouden en de punten van de fractie geaccentueerd. Er waren niet veel concrete vragen, maar misschien heb ik er een gemist. De mogelijke vragen komen, verwacht ik, terug bij de behandeling van de andere vragen. Ik dank de fractie voor de heldere bijdrage.

De VVD-fractie sprak over het oudste vliegveld van Europa en de weemoed die je voelt op het moment dat hij dicht gaat. Het laten bestaan van wat deze plek bijzonder maakt – de grote baan, het militaire museum, de plek voor de herdenking van de gevallen militairen, de fusilladeplaatsen wat verderop in het terrein – vormen allemaal ingrediënten die ervoor zorgen dat de identiteit van dit gebied als voormalige vliegbasis overeind blijft. Dat is een van de kwaliteiten van het ruimtelijk plan; het is niet een willekeurig natuurgebied, maar het is en blijft een voormalige vliegbasis. Je ziet de shelters, de herdenkingsplek, het museum en vooral die fantastische 3,2 km. lange startbaan. De cultuurhistorische waarde van de plek en dat we dat bijzonder vinden is een belangrijk onderdeel van het ruimtelijk plan.

De VVD stelde enkele concrete vragen. De eerste vraag is: waar gaat de natuur naartoe en gaat dat financieel goed? Er is duidelijk uitgesproken dat de provincie Utrecht niet op lange termijn de beheerder van de natuur zal zijn, net zoals de provincie Utrecht ook geen ontwikkelaar is van woningbouwlocaties. De natuur, waarvan in het ruimtelijk plan is afgesproken dat het natuur wordt en blijft, maar ook recreatief gebruikt kan worden, gaat naar het Utrechts Landschap. Het is volstrekt helder dat de reguliere beheerskosten door het Utrechts Landschap gebruikt kunnen en zullen worden voor het beheer van de vliegbasis. Het is ook volstrekt helder dat na de inrichting van het terrein, de rommel is opgeruimd en de zaak is gesaneerd en het terrein langdurig in eigendom en beheer genomen wordt door het

Utrechts Landschap, het niet de bedoeling kan zijn dat het na een paar jaar zegt dat het maaien van het schraalgras een erg bewerkelijke operatie is en vraagt of de provincie daarvoor nog een miljoentje beschikbaar heeft. Samen wordt een beheer- en inrichtingsplan gemaakt, waarin precies staat hoe het beheer moet worden uitgevoerd en hoe de financiën geregeld zijn. Ik ga ervan uit dat het Utrechts Landschap met de reguliere geldstromen in staat zal zijn dat beheer te doen.

Het plan moet van A tot Z uitgevoerd worden. De derde vraag, over de contractuele vastlegging na 2011, is daaraan gekoppeld. In het ruimtelijk plan staan de grote ruimtelijke keuzes voor de woningbouw, natuur en het museum. Als de Staten vanavond ja zeggen, dan spreken we dat af met de toekomstige partners. Je zou in de loop der jaren tegen iets kunnen aanlopen waardoor getemporeerd moet worden, bijvoorbeeld wachten met een bepaald boomkroonpad of wachten met iets te slopen als de financiële zaken spannend zijn. Het uitvoeren van A tot Z betekent voor mij dat het aan het einde van de rit is zoals we hebben afgesproken. Je zult in de loop van het proces momenten tegenkomen die leiden tot marginale aanpassingen. Dat heeft geen gevolgen voor de grote lijn.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Met dat laatste heb ik niet zoveel moeite. Ik weet ook dat de geschiedenis leert dat we nogal eens met plannen zijn begonnen, waarbij bijvoorbeeld eerst het groen gerealiseerd is en toen aan het einde de woningen moesten worden gebouwd, gezegd is: "Nu stoppen we er even mee, want het komt niet uit." In die context is mijn opmerking "de handtekening van de VVD is goed voor het totale plan" bedoeld.

Gedeputeerde KROL: Mijnheer de Voorzitter! Dat zegt ook iets over de vraag "Hoe nu verder?" Deze vraag is door bijna alle fracties gesteld. De manier waarop de uitvoeringsorganisatie vorm wordt gegeven en de verantwoordelijkheden die daarin liggen, ook op het ruimtelijk planologisch domein, zijn bepalend voor de afspraak dat de opbrengst van rood nodig is om groen te kunnen realiseren. Wij hebben wat dat betreft zeker geleerd van voorgaande processen dat je stevig zult moeten sturen op de opbrengsten van rood. Daarvoor is en blijft een zware provinciale rol nodig, al was het maar omdat morgen de eerste bedragen betaald moeten worden. Dat is ook interessant bij de vraag of het niets kost: de rentemeter loopt vanaf morgen. Het duurt nog wel even voor dat terugverdiend is.

De vierde vraag van de VVD-fractie gaat over de relatie met het masterplan. Er is een nauwe verwevenheid tussen het masterplan voor Soesterberg en de ontwikkeling van de vliegbasis Soesterberg. Het is interessant dat een aantal Statenleden daarvoor al een voorschot gegeven heeft: het is mooi dat er een masterplan is, maar misschien moet u financieel zus of zou u het financieel zo moeten doen. Ik vind het gepast, ook omdat het masterplan in formele zin niet op de agenda staat, er het volgende van de zeggen. Er is een convenant dat uitgewerkt en financieel vertaald moet worden. Er zitten financiële consequenties aan die met de Staten worden besproken. De Staten kunnen daar van alles vinden van de manier waarop dekking moet plaatsvinden. Het Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen is, wat het college betreft, de komende periode belegd met plannen en projecten zoals die zich voordoen; dat zal dus niet de eerste route kunnen zijn.

De fractie van de PvdA sprak over de inpassing van de woningbouw, de relatie met het masterplan. Ik denk dat ik daarop in algemene zin met de beantwoording van de vragen van de andere fracties goed geantwoord heb.

De SP-fractie sprak over sociale en andere woningbouw in relatie tot de goudkust. Ik ken het dorp Soesterberg een beetje en vind dat je dat bijna nergens serieus kunt nemen. Het dorp is gebouwd voor mensen met lagere inkomens, voor mensen met minder grote huizen. De discussie over differentiatie in de volkshuisvesting is interessant en speelt in volle kracht, ook in de deelnemende gemeenten. Ook de differentiatie van de volkshuisvesting zal een onderdeel zijn van de discussie bij de uitvoeringsorganisatie. De uitvoeringsorganisatie kent risico's, met voor- en nadelen. Wij hebben gerekend met de normale volkshuisvestingsprogramma's van de beide gemeenten. Dat wil zeggen dat er ook op deze plek een flinke component sociale woningbouw zit in de plannen. De uitvoeringsorganisatie zal op enig moment tegen tegenvallers aanlopen in de sfeer van de sanering, in de sfeer van niet ontplofte bommen en granaten, in de sfeer van de huidige slechte woningmarkt die morgen misschien weer be-

ter gaat; er gebeurt de komende jaren van alles op de locatie. De uitvoeringsorganisatie moet in staat zijn om aan alle knoppen te draaien en niet op voorhand er een uitsluiten; aan alle knoppen zal gedraaid moeten kunnen worden.

De heer DUQUESNOY (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik dacht dat de bommen en granaten nog steeds voor Defensie zijn, of heb ik dat verkeerd begrepen?

Gedeputeerde KROL: Mijnheer de Voorzitter! Als u het heel goed gelezen hebt, hebt u gezien dat er een verdeling voor de bommen en granaten is tussen het Rijk en de regio.

Ik weet niet of ik de vraag van Groenlinks over het openbaar vervoer goed begrepen heb. Ik wacht nog even met de beantwoording.

De fractie van de ChristenUnie heeft gezegd dat degene die de grootste risico's loopt in de uitvoeringsorganisatie ook de meeste zeggenschap moet hebben. De vorm van de uitvoeringsorganisatie komt in de Staten aan de orde. Ik deel ten eerste het door de fractie genoemde principe.

De woningbouw op de 15,5 hectare moet iets bijzonders zijn; zo vat ik de woorden van de fractie samen. De woningbouw moet maximaal aansluiten op de natuur en zo groen en duurzaam mogelijk zijn. De fractie heeft zelfs voorbeelden genoemd. Natuurlijk zeg ik nu niet toe dat er groene daken moeten komen, maar de uitgesproken ambitie om aan de rand van een dergelijk gebied iets te ontwikkelen dat duurzaam, hoogwaardig en bijzonder moet zijn, deelt het college ten eerste.

De woorden van de fractie van D66 vinden vooral hun weerslag in het amendement. Ik heb van het beoogd genoten, vooral de woorden "Gelukkig is alleen de ziel die bemint." vind ik mooi. Verder vindt de fractie het toch een beetje treurig hoe het gegaan is. Ik denk dat ik in mijn algemene woorden heb aangegeven dat ik dat zeer zeker niet deel.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Het is niet treurig hoe het gegaan is – ik heb de gedeputeerde zelfs een compliment gegeven voor het gevoerde proces – en het is ook zo dat hij binnen de randvoorwaarden van de meerderheid van de Staten een plan heeft gepresenteerd. Dat heeft hij goed gedaan, maar ik ben het op een belangrijk punt niet eens met die randvoorwaarden. Daar wijken wij dus af en delen dus ook de plannen niet. Dat moet helder zijn.

Gedeputeerde KROL: Mijnheer de Voorzitter! Dat begrijp ik. Ik wijs op de woorden van mevrouw Dik en de heer Kloppenborg, die hebben gezegd dat zij het niet eens zijn met alle randvoorwaarden, maar dat ik wel het meeste eruit heb gehaald. Dat was voor die partijen een reden om te zeggen dat het een uitkomst is die hen goed past. Dat kan de heer De Vries dus niet zeggen.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Dat kan ik ook niet zeggen en dat wil ik ook niet zeggen omdat ik een 'wat groenere ziel heb'. Het is zo dat de fractie van mevrouw Dik inmiddels deelneemt aan het college en dan is het altijd lastiger om bepaalde standpunten hard vol te houden.

DE VOORZITTER: Ik stel voor dat we weer terugkeren naar het onderwerp.

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil toch even reageren op de woorden van de heer De Vries. Ons standpunt is zoals het is. Daarop kunt u ons aanspreken. Bij mijn weten heb ik een goede toelichting gegeven over de vraag waarom wij op dit moment wel kunnen instemmen met de woningbouwlocatie, aangezien deze binnen de perken blijft en lang niet de 1400 woningen en 20 hectare bedrijventerrein omvat.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Dat kan heel goed zijn, maar ik constateer dat de ChristenUnie tot aan de deelname aan het college immer heeft geroepen dat men geen woningbouw in de EHS wil. Zodra men deelneemt aan een college, verandert men van mening. Dat mag, maar ik constateer dat nu wel even.

Gedeputeerde KROL: Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde moet zich niet in dit politieke deel van het debat mengen. Ik constateer dat als de Staten een politieke uitspraak doen, ook al is het een meerderheid, en het college gaat binnen de randvoorwaarden aan de slag, het aan het einde passend is om te zeggen: "Ik was het vroeger niet eens met de randvoorwaarden en daarom past mij de uitkomst niet." De heer Kloppenborg heeft ook gezegd dat de randvoorwaarden

DE VOORZITTER: Ik stel voor dat wij naar het onderwerp terugkeren en eenieder laten kiezen welke woorden hij of zij uitspreekt.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Een laatste woord daarover: als ik een bepaald principe heb en ik houd dat vast, dan verdedig ik dat principe, als ik daar behoefte aan heb, tot het bittere eind. Dat laat ik mij hier niet zeggen dat ik onder druk van de meerderheid moet meebewegen. Dank je de koekoek, dat doe ik niet.

Gedeputeerde KROL: Mijnheer de Voorzitter! Dat waren mijn woorden niet.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoor zeggen dat het binnen de randvoorwaarden is uitgevoerd. Ik heb wel complimenten gegeven voor hoe de gedeputeerde het heeft uitgevoerd en ik vind het fantastisch hoe het proces gelopen is. Om nu te zeggen dat het binnen de randvoorwaarden is? De Staten hebben afgesproken dat het rood voor groen-principe wordt toegepast en niet het rood voor recreatie-principe. Dat is er toch wel halverwege het proces ingeslopen.

De heer KLOPPENBORG (GroenLinks); Mijnheer de Voorzitter! Ik wil even wat verduidelijken. Gedeputeerde Krol reageert dat wij instemmen omdat wij de randvoorwaarden hebben geaccepteerd. Het is anders: wij voelen ons niet gebonden door de randvoorwaarden, maar wij stemmen in omdat het gewoon een goed plan is.

Gedeputeerde KROL: Mijnheer de Voorzitter! De heer Kloppenborg zegt het nog beter dan ik het gezegd heb. Ik zeg er niets meer over, want u zegt het veel mooier dan ik. Ik reageer op de woorden van mevrouw Bodewitz over een principieel punt tussen de PvdD en het college. Het is niet zo dat het rood ten behoeve van de natuur wel goed is en het rood ten behoeve van de recreatie niet goed is. Dat gaat uit van de filosofie dat je in de Randstad en in dit drukke land grond hebt voor de natuur en grond hebt voor de mensen. De essentie van het ruimtelijk plan is juist dat de grond er voor de mensen en dieren is. De grote winst van dit plan is dat we twee stevige ecologische verbindingen kunnen creëren. Dat is hartstikke mooi voor de dieren die daarvan straks gebruik kunnen maken, maar het is evenzeer winst dat mensen naar het gebied kunnen kijken en ervan kunnen genieten, want die natuur is er natuurlijk ook voor de mensen.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Het is niet zo dat de PvdD vindt dat er niet gerecreëerd moet worden. Integendeel. Wij vinden dat de natuur ook voor mensen opengesteld moet worden. Dat moet wel op een manier dat de natuur er niet onder lijdt; in principe moet de natuur worden opengesteld. Het gaat hier om een financiële randvoorwaarde. Door de Staten is het rood voor groen-principe vastgesteld. Dan gaat het om financiën. Dat betekent dus dat je het groen betaalt vanuit huizenbouw en niet de recreatie betaalt van de huizenbouw; daar gaat het mij om. Het rood voor groen-principe is het uitgangspunt.

De VOORZITTER: Het is duidelijk. U hebt een amendement ingediend.

Gedeputeerde KROL: Mijnheer de Voorzitter! De PvdD heeft inderdaad hierover een amendement ingediend. Ik kom daarop terug.

De heer Snyders van Mooi Utrecht vindt dat hij zulke aardige dingen heeft bedacht en heeft gevraagd of ik daarnaar nog eens op een positieve manier naar wil kijken. Natuurlijk wil ik daar positief naar kijken. Daar wil ik het bij laten.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag gesteld over Tammer: stel dat wij het fonds voor uitplaatsing van hinderlijke bedrijven gebruiken om Tammer te verplaatsen. Bestaat er dan een kans om op die plek woningbouw te realiseren en daarmee het geplande aantal woningen op de vliegbasis te verminderen?

Gedeputeerde KROL: Mijnheer de Voorzitter! Met enige terughoudendheid, omdat de locatie Tammer formeel geen onderdeel is van de besluitvorming, zal ik antwoord geven op de vraag van de heer De Vries. De locatie Tammer is onderdeel van de discussie over het masterplan. Het is een enorm gecompliceerde locatie. Dat betekent dat als deze locatie ooit zou verdwijnen en je zou daar moeten saneren, de overheid en de samenleving alle zeilen zullen moeten bijzetten voor een woningbouwlocatie om de verplaatsing en sanering mogelijk te maken. Het zal dus nooit zo zijn dat we met welke middelen dan ook op de locatie Tammer gelden kunnen vrijmaken en daarmee minder opbrengst op de vliegbasis kunnen realiseren. Dat is echt een onmogelijkheid. Ik ken de situatie ter plekke goed. Als je daar ooit tot sloop en sanering overgaat, moet dat goed gebeuren. Dat betekent dat er geen indicaties en mogelijkheden zijn dat dit terrein geld oplevert voor de vliegbasis. Integendeel, zou ik willen zeggen.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben tevreden met het antwoord.

Gedeputeerde KROL: Mijnheer de Voorzitter! Ik ga naar de amendementen en de motie. Amendement A1 is tegen de woningbouw in de EHS. Ik denk dat voldoende is aangegeven waarom het college dit amendement ontraadt. De haalbaarheid van het ruimtelijk plan staat of valt met de mogelijkheden voor de vliegbasis zoals die mogelijk zijn gemaakt. Met de terughoudendheid waarvoor is gekozen en het behoud van de natuurkwaliteiten en de kwaliteit van de EHS is de woningbouw nodig om het plan financieel mogelijk te maken. Het amendement zou de financiële pijlers onder het ruimtelijk plan uit halen.

Het amendement A2 wil dat de strook van 15,5 hectare met 440 woningen wordt teruggebracht naar 11,6 hectare met 330 woningen. Daarvoor is dan ruim € 11.000.000 nodig uit de algemene middelen om het tekort op te brengen. Ik heb het even nagerekend en het klopt volgens mij niet helemaal. Voor dit amendement geldt hetzelfde als bij het eerste amendement: je brengt een van de twee randvoorwaarden voor het plan, waarmee het financieel mogelijk wordt gemaakt, ter discussie. Om die reden ontraad ik het amendement.

Motie 1 wordt breed gedragen. Het is een sympathieke motie. Ik denk dat het college kan uitvoeren wat gevraagd wordt. Het college kan de motie overnemen, met de kanttekening dat het college het beter vindt tweejaarlijks de monitorgegevens te verstrekken.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde zegt dat volgens de uitgangspunten de woningbouw gebruikt wordt om alles te financieren. Deelt hij de mening dat rood voor groen betekent dat je rood alleen inzet voor het groen en niet voor de recreatie?

Gedeputeerde KROL: Mijnheer de Voorzitter! Dat standpunt deel ik niet. De scheiding tussen groen en recreatie is niet op dit manier te trekken. Grote gebieden die wij groen noemen, zijn gebieden waar mensen ook gaan wandelen en fietsen. Dat is groen en recreatie; dat kun je niet uit elkaar trekken. Dat betekent dat de kosten die voor een aantal plekken gemaakt moeten worden, om mensen het gebied binnen te laten of een poortgebouw te maken, nodig zijn om ook van de natuur te kunnen genieten. Je kunt dat niet op die manier met een schaarstje knippen. Natuurlijk hebben we een verdeling gemaakt in de globale kostenberekening. Daaronder liggen berekeningen die er nog meer over zeggen. Het zou in strijd zijn met de bedoeling en fysiek onmogelijk gemaakt worden als we € 11.750.000 ten laste van de algemene middelen brengen.

Het is plan voor de vliegbasis is ontwikkeld in financieel en economisch 'mooie tijden'. Achteraf mogen we dankbaar zijn dat het zo gemaakt is dat het ook in financieel slechte tijden uitgevoerd kan worden. Nu hebben we een plan waar geen extra provinciale middelen bij hoeven. Vandaag de dag zouden we wel eens veel terughoudender kunnen zijn geweest over een bijdrage uit de algemene middelen. Alleen al om die reden en conform eerder gemaakte afspraken ontraad ik de motie.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde geeft aan dat de recreatie er bij hoort. Dat kan, daar kun je voor kiezen. Je kunt ervoor kiezen om recreatie in een gebied toe te staan. In feite staat recreatie min of meer op gespannen voet met natuur. Het heeft eerder een nadelige invloed op de natuur, dan dat het een bijdrage levert aan de natuur. In de EHS-saldeberekening moet worden nagegaan in hoeverre er een nadelige invloed van uitgaat. Je kunt daarom niet zonder meer zeggen dat recreatie kan worden meegenomen in het groen.

De VOORZITTER: Uw standpunt lijkt mij helder.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Ik wil nog een vraag stellen. Ik vraag mij af hoe de gedeputeerde in het vervolg omgaat met andere natuur. Als er een fietspad aangelegd wordt in een natuurgebied, zegt hij dan ook dat het gefinancierd moet worden met rood?

Gedeputeerde KROL: Mijnheer de Voorzitter! Fietspaden in natuurgebieden leggen wij meestal aan met andere financiële middelen. Hier geldt dat we bijzondere afspraken gemaakt hebben. Het is voor mij onbestaanbaar, om het heel scherp te zeggen, dat we hier een natuurgebied maken van 380 hectare en dat we vervolgens zeggen dat het dat dan is: geen fietspaden aanleggen, geen wandelpaden aanleggen, geen poortgebouw, geen voorzieningen treffen om mensen in het gebied te laten. Het moet helder zijn dat dit in het ontwerp-ruimtelijk plan een zoneringsvraagstuk zat. Het Utrechts Landschap heeft erop gewezen dat er mensen misschien her en der door het gebied 'klossen' en dat dit her en der misschien wat spanning oplevert. Er is dus heel specifiek gekeken of de recreatie zo kan worden ingebracht dat mensen wel kunnen genieten, maar dat je aan de andere kant de kwaliteit en de verbindingen ook voor elkaar kunt krijgen. Dat heeft geleid tot een heel positieve beoordeling, juist door de verandering van de zoning voor de EHS-saldebepaling. Daarmee is naar mijn mening voldaan aan alle wensen die er in het gebied kunnen liggen.

De heer MARTENS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ook wij vinden de motie van D66 inhoudelijk een goede en sympathieke motie. Ik heb daarbij wel twee vragen. De voorgestelde jaarlijkse rapportage lijkt mij wat vaag, maar daarover kan, neem ik aan, gediscussieerd worden. Het belangrijkste is in hoeverre het in een behoefte voorziet en is het niet al elders geregeld? Is de motie wel noodzakelijk om een discussie te voeren over het EHS-saldo of wordt dat op een andere manier geregeld?

Gedeputeerde KROL: Mijnheer de Voorzitter! Misschien is de vraag niet zozeer aan de gedeputeerde gesteld, maar aan de indieners van de motie. Ik denk dat op een aantal andere plaatsen ook wel wordt voorzien in deze informatie, bijvoorbeeld de Nationale Databank Flora en Fauna. Ik denk dat de indieners van de motie bedoeld hebben dat we heel specifiek moeten kijken naar wat zich in dit gebied de komende jaren gaat voordoen. Ik heb gezegd dat dit in lijn is met dat wij zelf vinden dat we goed moeten kijken of wat we ecologisch bedoeld hebben, ook werkelijk gebeurt en of het succesvol is. Om die reden vind ik het een sympathieke motie.

De heer DUQUESNOY (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik zie dat de gedeputeerde zijn betoog wil stoppen. Ik heb een vraag gesteld of het verschil in de geheimhouding van de financiële stukken tussen Zeist en de provincie effect heeft.

Gedeputeerde KROL: Mijnheer de Voorzitter! Ik meen dat wij hebben afgesproken dat alle financiële gegevens over het ruimtelijke plan openbaar zijn; dat zijn de globale financiële berekeningen waarover uitgebreid gepubliceerd is. De onderliggende berekeningen zijn niet openbaar. Deze zijn door Gedeputeerde Staten als vertrouwelijk aangemerkt; dat is een expliciet besluit van GS. Het kan heel goed dat er in de gemeenteraad van Zeist andere werkafspraken gelden hoe met dergelijke stukken wordt omgegaan. In die zin is er geen verschil tussen uw gedrag en dat van uw collega's in Zeist. Het is misschien prettig te vermelden dat de gemeenteraad van Zeist, die blijkbaar in staat is efficiënt te vergaderen, het ruimtelijk plan inmiddels heeft aangenomen.

De VOORZITTER: Wenst iemand nog woordvoering in tweede termijn?

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! In de eerste plaats wil ik mijn dank uitspreken voor het in positieve zin beantwoorden van mijn vragen. Ik ben de gedeputeerde nog een reactie schuldig: vanaf dit moment kan hem feliciteren met het uitstekende plan, gelet op de vermoedelijke stemming.

De heer DUQUESNOY (SP): Mijnheer de Voorzitter! In de eerste termijn heb ik gesproken over de allure en gezegd dat we niet al te groot moeten denken. Toen vertelde de gedeputeerde dat een heleboel mensen zeggen dat het plan niet echt mooi of echt lelijk is en dat iedereen zo negatief doet over het 'gepolder'. Zo bedoelt de SP het niet. De SP ziet een functioneel terrein, om van het ene deel van de groene gebieden naar het andere deel te komen. Het is daarom dat ik mij heel bewust heb gekleed: mijn Groene Hart-shirt duidt aan dat de EHS op de vliegbasis niet alleen voor de vliegbasis belangrijk is, maar gewoon voor heel Nederland, om al die gebieden te verbinden. Mijn broek is een speciale wandelbroek die aangeeft dat je daar zo snel mogelijk moet recreëren. Ik zag in De Volkskrant van gisteren een prachtige foto over een vorm van recreëren die 'het niet is', maar een LAW-pad (lange afstand wandelpad) over de vliegbasis zien wij graag gebeuren.

De heer KLOPPENBORG (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Gedeputeerde Knol heeft in zijn uitvoerige beantwoording mijn punten niet genoemd. Ik ben blij dat hij tegenover de ChristenUnie een toezegging heeft gedaan over het duurzame karakter van de woningwijk. Ik ben benieuwd of er inderdaad gekeken wordt naar de woningbouwlocatie van het masterplan Soesterberg, die toch vrij aanzienlijk is. Daarop is de gedeputeerde nog niet ingegaan. Ik heb gerefereerd aan de recente studie van de heer Vossestein over een historisch verantwoorde OV-structuur. Ik heb de indruk dat niet iedereen deze studie uitvoerig heeft kunnen bestuderen, aangezien deze vrij kort voor deze vergadering is verschenen. Is er in het vervolgtraject een moment waarin beter naar het mobiliteitsverhaal kan worden gekeken? Ik denk dat het nog wat verdieping, discussie en inspiratie behoeft, waarin dit soort ideeën in bijvoorbeeld workshopvorm kunnen worden behandeld.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Eigenlijk ben ik nog meer 'zum Tode betrübt' dan in de eerste termijn. Wat was dit toch een ongelooflijk bloedeloos debat. Waar is toch die liefdevolle ziel voor de EHS gebleven in deze Staten? De ChristenUnie beschikt weliswaar nog over haar religieuze veren, maar met de deelname aan het college is de groene kleur daarvan wel erg snel weggewassen.

D66 had niet de illusie dat het uitgangspunt van rood voor groen vanavond nog op de schop zou gaan. Niemand kan ons echter nu en in de toekomst verwijten dat we niet tot het uiterste zijn gegaan om op de vliegbasis groen ook echt groen te laten zijn.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! De woorden van de heer De Vries, waarin hij feitelijk stelt dat wij onze religieuze veren nog wel hebben, maar ons geloof in de EHS lijken te zijn verloren, neem ik hem kwalijk. Ik vind het triest om op deze manier zo over een collega-partij in de Staten te spreken.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Waar is uw relativiseringsvermogen, mijnheer Van Kranenburg?

Ik vervolg mijn betoog. De politieke keuze, de politieke onwil om daadwerkelijk in de ontwikkeling van de vliegbasis als uniek natuurgebied te investeren is daarmee gemaakt. Bij de stemming over het ruimtelijk plan zal D66 ook voor duidelijkheid kiezen.

Ik was verbaasd dat er naar aanleiding van ons amendement geen vragen zijn gesteld over de financiële dekking. Dat zou een zeer uitdagende vraag zijn geweest. Ik zal hem zelf voor u allen beantwoorden. Mijn collega Wijers heeft de tijd en de moeite genomen eens door de jaarrekening te lopen om een beeld te krijgen van de reserves. In de reserve voor de dekking van het provinciaal structuurfonds zit € 208.300.000. Hiervan is € 167.300.000 bestemd voor de uitvoering van het coalitieakkoord. Er resteert in de reserve voor de dekking van het provinciaal structuurfonds € 41.000.000. Daarnaast zit er ook nog € 117.500.000 in de reserve voor het coalitieakkoord. Ik noem maar een paar bedragen waarmee je een heleboel leuke dingen had kunnen doen bij dit zo belangrijke project voor de provincie: de vliegbasis Soesterberg.

Ten slotte nog een opmerking naar aanleiding van het kleine debat dat ik had met de gedeputeerde. Als we toch over een museumkwartier spreken, dan zou naar de mening van D66 een inpassingsplan op zijn plaats zijn. Ik vind dat, gezien de omvang en de impact van het terrein en het provinciaal belang dat we daaraan moeten hechten, een inpassingsplan het meest op zijn plaats is, in plaats van dat we dit soort dingen aan de gemeenten overlaten. Dit geef ik vast mee, vooruitlopend op de discussie.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag aan de heer De Vries. Is hij misschien toch niet een heel klein beetje blij, want het was Goethe die zei: 'Das Leben soll man geniessen.'

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! De heer Balemans kent mij toch? Ik geniet elke dag, vooral als er een debat is. Wat dat betreft geniet ik hier met volle teugen, maar ik had wat meer vuurwerk verwacht. Blijkbaar is het zoals de gedeputeerde al zei: "Iedereen is het ermee eens en dus houden we allemaal onze mond." Dat is een beetje jammer.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde wekte de indruk dat realisatie van de recreatieve voorzieningen op de vliegbasis niet mogelijk zou zijn als wij de hoeveelheid woningbouw op de voormalige vliegbasis zouden verminderen. Dat wil ik graag ontkrachten, want dat kan natuurlijk ook gewoon uit andere potjes betaald worden. Je kunt zeker niet zeggen dat deze provincie armlastig is. Het kan net zo goed op een andere manier gefinancierd worden, zoals dat ook op andere plaatsen gebeurt in de provincie. Ook daar hoeft het niet uit rood gefinancierd te worden. Zeker met de grote meevaller bij Groot Mijdrecht Noord denk ik dat er zeker wel mogelijkheden zijn.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Alles wat door iedereen als wenselijkheid is aangedragen onderschrijven wij ook. Wonen in en bij de natuur is prachtig. Het gaat om een win-winsituatie. Dat kun je kijken hoe bijvoorbeeld een vleermuis wint. Misschien heeft hij genoeg aan een omgekeerde bloempot met een gat erin. De shelters moeten hangplekken worden voor de vleermuizen. Als we nu in de hele Utrechtse Heuvelrug bloempotten neerzetten, dan kunnen er dingen gebeuren die ook voor mensen van belang zijn. We scheiden altijd natuur en mensen, maar mensen hebben ook natuur; zij hebben een innerlijke natuur. Plekken in de natuur refereren aan wat er in ons is. Veelal is dat innerlijke onzichtbaar en ontoegankelijk. We trekken muren op in het alledaagse, maar als de muren vallen, gebeuren er mooie dingen. Daar heb je speciale plekken voor. De Muur is gevallen. De Oosteuropese staten

De VOORZITTER: Mag ik u vragen terug te keren naar het onderwerp.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Ja, laat mij even los in de natuur en droom even met mij mee. Dan is er de vraag wat er in de natuur is. Je kunt het zien in gedichten en ervan genieten met theatervoorstellingen. Permanent praten wetenschappers er over. Ik onderstreep nogmaals mijn pleidooi om naast plekken voor de natuur ook voor de innerlijke natuur ruimte te reserveren. Vandaag kunnen we digitaal alles waarnemen. Dat kan teweegbrengen dat mensen die daarvan kennis nemen ook naar die plek kunnen gaan. Dan krijg je op den duur economisch een kostendrager. Ik ben heel blij dat de gedeputeerde heeft gezegd de gedachte te onderschrijven. Wij gaan ervoor.

Gedeputeerde KROL: Mijnheer de Voorzitter! Je kunt niet zeggen dat het een bloedeloze discussie is en dat er weinig gesproken is nu we al tweeënehalf uur bezig zijn met dit ruimtelijk plan.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Een plasje doen is iets anders dan bloed geven.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat de gedeputeerde ingaat op de opmerkingen over het onderwerp.

Gedeputeerde KROL: Mijnheer de Voorzitter! Het vervelende is dat ik net als de heer De Vries geniet van het debat. Als wij ons uitleven, zitten we hier morgenochtend nog. Dat zou u ongetwijfeld niet willen toestaan. Daar hebt u gelijk in.

GroenLinks heeft twee concrete vragen gesteld die ik nog moet beantwoorden. Het is gepast daarop antwoord te geven. De eerste is dat als er in het masterplan grootschalige woningbouw of anderszins een ontwikkeling plaatsvindt, dat dan woningbouw aan de rand van de EHS is. De wet is helder dat je dan moet kijken of die ontwikkeling schade aan de EHS toebrengt. In dat opzicht heeft GroenLinks gelijk: de grote verandering in dat gebied moeten getoetst worden aan en in relatie met de EHS.

De tweede vraag gaat over de e-mail van Marcel Vossestein – hij was jarenlang de verkeerskundige van de gemeente Soest – met ideeën over de OV-ontsluiting voor de vliegbasis. Er is natuurlijk berekend wat een spoorontsluiting van de vliegbasis zou kosten. Je praat dan over bedragen van rond de € 35.000.000. Dat lijkt mij niet een mogelijkheid. In de gemeenteraad van Zeist is zo-even een motie ingediend om de voorstellen van de heer Vossestein op de manier van een quick scan te onderzoeken. In Zeist is toegezegd dat men dat zal doen. Het lijkt mij logisch dat ik dat dan hier ook toezeg.

Ik wil geen interruptie uitlokken van de heer De Vries, maar ik vind wel dat het geen kunst is om 365 hectare EHS toe te voegen. Op de avond dat je dat besluit, en dus een plan maakt dat voor 95% bestaat uit natuur, ecologie en ecologische verbindingen, en zegt dat je liever 370 dan 365 hectare hebt. Het is zijn politieke goed recht om dat te zeggen. Dat wil ik niet wegnemen, maar als je op een avond als deze met twee gemeenten en een provinciebestuur 365 hectare EHS toevoegt, dan is dat de grootste klap die we ooit gemaakt hebben, die misschien ooit in Nederland gemaakt is. Dat is de reden dat ik er met zoveel trots over spreek en uw sombere en droevige woorden niet kan delen. Dat is voor de Staten ook iets om trots op te zijn.

De provincies staan ter discussie: ze worden kritisch bekeken, ze weten niet waarover het gaat, ze hebben niet de regie, ze nemen hun rol niet op en ze participeren niet in gebiedsontwikkeling, er kan wel een paar honderd miljoen af. Ik vind dat de provincie Utrecht, dus ook u en de mensen van het programmabureau, vanavond heeft laten zien dat zij, zonder de samenleving daarvoor extra te laten betalen, 365 hectare EHS heeft kunnen toevoegen. Daarbij past terecht gepaste vreugde.

De VOORZITTER: Ik sluit de beraadslagingen en ga over tot afhandeling van dit onderwerp. Ik breng als eerste instemming het amendement A1. Wie wenst daarover een stemverklaring af te leggen?

De heer DUQUESNOY (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn tegen dit amendement. We hebben duidelijk gezegd dat de voorgestelde woningbouw een mooie toevoeging is aan Soesterberg. Het is binnen het nee-tenzijprincipe van de EHS een aanpassing van de EHS. Wij willen dat niet helemaal voor Soesterberg wegnemen.

De heer KLOPPENBORG (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! In grote lijnen zijn wij het eens met de SP. Wij zijn dus tegen het amendement. Wij zijn van mening dat volgens de natuurvisie het gebied waar wordt gebouwd niet van ecologische hoge waarde wordt genoemd.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Woningbouw als innerlijke natuur toegevoegd aan de natuur kan heel mooi zijn. In algemene zin zijn we tegen het amendement.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten hierna amendement A1, met de aantekening dat de fracties van D66 en PvdD geacht worden te hebben voorgestemd.

De VOORZITTER: Ik breng nu het amendement A2 in stemming. Wie wenst een stemverklaring af te leggen?

De heer MARTENS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! We nemen, net als bij het vorige amendement, een besluit over het gehele plan. Dit amendement past daar niet in. Het plan past binnen de uitgangspunten die wij ondersteunen. Daarom zijn wij tegen dit amendement.

De heer KLOPPENBORG (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Het idee van het amendement is interessant. Wij bekijken wat de winst en het verlies is van dit amendement. Het verschil in de woningbouw is vrij marginaal, maar we hebben dan wel een fors financieel tekort. Daarom stemmen wij tegen het amendement.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Ons pleidooi was kwaliteit in een integrale afweging. Het laten vallen van de aantallen en voor het amendement zijn, is niet mogelijk. Wij zijn tegen.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten hierna amendement A2, met de aantekening dat de fracties van D66 en PvdD geacht worden te hebben voorgestemd.

De VOORZITTER: Dan nu het besluit zelve. Wenst iemand een stemverklaring af te leggen?

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! D66 wil geacht worden tegen het voorstel te hebben gestemd.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Wij willen geacht worden tegen het onderdeel over de huizenbouw gestemd te hebben.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Als aanmoedigingspremie voor een betere kwalitatieve oplossing, hoewel een heleboel dingen door ons worden onderschreven, zijn wij tegen het voorstel.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten hierna overeenkomstig het voorstel, met inachtneming van de stemverklaringen.

De VOORZITTER: Ik breng nu de motie over de Nationale Databank in stemming. Wil iemand een stemverklaring afleggen?

De heer MARTENS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Wij vinden dat de motie echt iets toevoegt. Het punt 'jaarlijks' lijkt ons wat teveel, maar daarover heeft de gedeputeerde al iets gezegd. Dat meenevende, steunen wij de motie.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Naar mijn mening heeft het college de motie overgenomen. In die zin is de motie overbodig. Wij zijn daarom tegen de motie.

Zonder hoofdelijk stemming aanvaarden Provinciale Staten hierna motie M1, met de aantekening dat de fractie van Mooi Utrecht geacht wordt te hebben tegengestemd.

Sluiting.

De VOORZITTER: Ik dank allen die vanavond constructief hebben bijgedragen aan de besluitvorming en feliciteer u allen met dit historische besluit. Ik sluit deze Statenvergadering.

(Einde van de vergadering om 21.51 uur.)

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van Provinciale Staten van Utrecht van 6 juli 2009.

De voorzitter,

De griffier,